

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, augusztus 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Különös esetek aradmegyei iskolákban.
Hogyan megy végbe a királygyakorlat?
Tisza István merénylője.
Ez is névmagyarosítás.
Beszélgetés egy „halottal.”
Pesti pletyka.
Örületbe kergetett köztüzér.
Rémuralom Törökországban.
Miképpen élünk nyaralás után.
Aradmegye állapota.
Javitják az aradi színházat.
Egy aradi inas revolveres merénylete.
Tarkaságok.

**Román kereskedők
nemzetiségi szervezkedése.**

Arad, augusztus 7.

Az a törekvés, amely a nemzetiségeket és speciálisan a románokat a gazdasági téren is el akarja különíteni, most új irányt kezd. A nemzetiségi alapon való gazdasági szervezkedés, a mint ismeretes, legjobban érvényesült a pénzügyi téren. E mellett már biztosító intézet is alakult román nemzetiségi jelleggel, a melynek alapításában az aradi *Victória* is részt vett. Van gazdasági egylete is a románságnak, Szászváros székhelyvel, amely meglehetősen agilitást fejt ki.

Most a román kereskedőket és esetleg az iparosokat akarják együvé toborozni. A szervezkedés érdekében már a múlt évben *Balázsfalván*, az ismeretes kulturünnepek alkalmából értekezletet hívtak össze, de ez teljes kudarccal végződött. Az összehívott román kereskedők közül alig öt-hatan je-

lentek meg, akik természetesen érdemleges határozatot nem hoztak.

Most egy *Popescu* nevű nagyszebeni kereskedő újra fölvetette a román kereskedők szervezkedésének ötletét, és azóta e tárgy körül élénk hírlapi tanácskozás folyik az aradi *Romanul* hasábjain. Az egyik hozzászóló nem csupán egyszerű egyesületet, erkölcsi területet akar, hanem *bevásárló központot*, amely olyasféle lenne, mint a minő közös bevásárlója például a *Hangya* a magyar fogyasztási szövetkezeteknek, sőt bizonyos tüke-ellátó szervezetet is kíván, a román bankok segítségével. A másik ezek mellőzésével csak központi irodát tart szükségesnek, amely maga nem intézné a román kereskedők anyagi ügyeit, hanem utbaigazításokkal, szakszerű tanácsokkal látná el, a beszerzési forrásokat nyilvántartaná és a kölcsönöket is csak közvetítene.

A román kereskedők szervezkedése ket-tős jelszóval akar alapot teremteni. Az egyik, hogy a román fogyasztókat csak a román kereskedők számára kösse le, a másik, hogy a román kereskedőt jobban nevelje, versenyképesebbé tegye. Mellesleg megjegyezve, a magyarországi román kereskedők meglehetősen számot képviselnek; nemzetiségi forrás szerint a falusi kereskedőket is számba véve, mintegy *kilenc-tizezren* lehetnek.

Akármenyire hivatkozik is ez a propaganda a román pénzügyi sikereire, — a román kereskedők szervezkedése, nemzetiségi alapon nem járhat eredmény-nyel és semmi esetre se szolgálhatja ma-

guknak a román kereskedőknek érdekeit. A nemzetiségi pénzügyi intézetek se zárták ki működésük köréből a magyar betétet és a magyar nagybankokkal való visszleszámitolást. A román kereskedő azonban, aki arra fektetné boldogulását, hogy „csak a román-tól vegyetek”, kihívna maga ellen a retorziót, amely veszedelmes lehet. A kereskedő, akinek törekvése csak az lehet, hogy vevő-körét tisztességesen elégitse ki, nem használhat ki nemzetiségi célokat és maga, az üzletében nem lehet ilyenek eszköze. He-lyes, hogy a románok közül egyre többen lépnek a kereskedő- és iparos-pályára és ezáltal a román intelligenciát megfosztják attól az egyoldalúságtól, amelyben eddig volt, amikor az értelmiség körülbelül a paphól, tanítóból, ügyvédből és kevés-számu bankhivatalnokból állott. Maguk a románok vezetői látják szükségesnek ezt az átalakulást. *Papp I. János* aradi román püspök néhány év előtt körlevelet intézett egyházmegyéje papjaihoz és tanítóihoz, s ebben utasította őket, hogy az elemi iskolákat végzett tanulókat buzdítsák a kereskedői pályára. De a kereskedővé lett románok nevelését, fejlesztését, erkölcsi és anyagi támogatását bízzák a szakiskolákra és biz-zák a kereskedő-egyesületekre, amelyek ed-dig aligha voltak azzal vádolhatóak, hogy a román kereskedőket nem fogadták maguk közé, vagy hogy azokat nemzetiségi öntu-datuktól megfosztani igyekezzenek. Hogy a természetellenes nemzetiségi szervezkedés-nek mennyire nincs eredménye, mutatta az a néhány román fogyasztási szövetkezet, amelyet *Aradmegyében* is szerveztek ép

Fekete Vénusz.

Irtá: Rudnyánszky Endre.

A fekete Vénusz ott jár minden országutak szélén és telhetetlen csókvágygal, oltthatatlan tüzzé tágult szemmel néz belé az éjszakába, az éjszaka vándoraiba, férfiak vérebe és agyába. A fekete Vénusz a nagy *Afredite* sok alakváltozása közül a legrettelesebb. Több vért és velőt, aranyat és ál-mot rabol el az emberekből, mint valamennyi más Vénusz. A fekete Vénusz áldozatával, tönkre-zuzott és nyomorékká tett rabjával is ott találkoztam a zöld hajón. Vajon megtalálta-e a nyugal-mat, békességet, feledéses boletörődést itt, a ro-mányoknak, elphenésnek és élettől elvonulásnak csön-des, biztató színű kis birodalmában? Aligha. A fekete Vénusz rabszolgái menthetetlenül elvesztek az élet számára. Ereik csatornája láthatatlanul belékapcsolódik a nagy, sötét, feketén fekete Vénusz bűnös ereibe, vérük átlüktet és elkeveredik evvel az örök tűz, örök bűn vérről, idegeik együtt-remegnek félelmes királynőjükkel. Övék a feledés-telenség, a végtelen nyughatatlanlás, az övék az élet, amelynek nincsen egy nyugodt perce sem.

Lopuchin Frank ugy szerepelt a zöld hajó utasainak névjegyzékében, mint volt rigai rendőr-főnök. Nagy szál, hatalmasan megtermett ember volt. Szeme szelid és lemondó orosz melankóliá-val bámult bele a világba, megbarnult, sebhelyek-kel teleshaggyatott arca nagy és szomorú csata-térnek látszott, amelyen az élet szántotta ránc-barázdák hasogatták, keresztezték a rejtelmes eredetű forradások vonalait. Oroszországról és az

oroszkokról mindig az volt a nézetem, hogy titkok sugároznak ki belőlük, rejtelmek lappanganak bennük. Lopuchin is ilyen csupa titok és rejtalem ember volt a szememben. Az maradt mindmáig, még azután is, amikor életébe egy napsugárnyi hasadékon belépilhantam. A fekete Vénusznak elpusztíthatatlan láncokra vert, örökéletű béklyókba szorított szerencsétlen és elgyötört alattvalója volt ez az óriás ember. Nyugtalan szeméjára, festékesen alakrikázott szemüvegei, reszkető keze és összeszoruló ajka eloget beszélt erről a rabságról. És erről beszéltek — amint megtudtam — a titokzatos forradások is.

Igazi karriért csak Oroszországban lehet csinálni — n.ondogatta akarhányszor a volt rendőr-főnök. Ha az „igazi karrier” alatt a vesztegetés, csalás, szemlényvesztés, csuszás-mászás és aljas-ság által kitaposott simává egyengetett utat ér-tette, akkor Lopuchin csakugyan igazi karriért fu-tott be. A forradalmárokkal teletömött tengerparti város rendőrfőnökének lenni fölér egy német duo-dec fejedelemség trónszékével. Tirannus, félisten, pokolbeli fejedelem, pénz és élet, kin és kéj, pompa és förtelem megrablója, zsarnok ura egy-egy ilyen rendőrfőnök. Lopuchin pedig a hatalom és a hatalommal élni tudó, a hatalmat kihasználni képes lelki züllöttség mellett még szép férfi is volt...

Rigában rettegve és suttogva beszéltek a ha-talmas urról. Rettegve a gonoszságaitól és sut-togva, hogy meg ne hallja. Rettegve és átokra szoruló ökölrel a férfiak, suttogva és vágyódó fé-lelemmel az asszonyok. Lopuchin pedig kitárt ma-

rokkal tépkedte le a rettegők és suttogók virágait. Aranyfolyam özönlött a palotájába, válogatott gyönyörökkel ékesítette meg az életét és ha a sarga aranyba, amelyet épugy rabolt, mint a piros csókot, beleunt, még mindig megmaradt a szá-mára a harmadik, a legperverzusabb mámor: a kinzás mámor. Soha és sehöl Oroszországban annyi ártatlan, szerencsétlen és leginkább fiatal teremést nem vittek a kancukás és tüzes vasas kinzókamara vágóhidjára, mint a rigai rendőrség-gen Frank Lopuchin főnöki uralkodása alatt. Ha a rigaiak hallottak volna valaha a mi dicső emlé-kezetű *Báthory Erzsébet*ünkről, akkor Lopuchin-nak alighanem a férfi *Báthory Erzsébet* mellék-nevet adják. Így csak vérvónak nevezték és az a legenda járta róla, hogy megissza az áldozatai véréit. Ez csak legenda volt, de sokkal több hi-telre talált Rigában, mint azt mi, akik nem is merjük az orosz erkölcsöket, hinnők.

Titokban szövődtek ezek a legendák és ti-tokban forrt az elkeseredés a zsarnok ellen. Min-den orosz balszerencse ellen meg tudta védel-mezni magát Lopuchin. A nagyobb zsarnokok ke-gyét híven megőrizte számára a mindenkor és bőségesen kijáró sap. Tudta, hogy kell minisz-terek, cári tanácsadók és nagyhercegek asszonyai-nál latba vetni férfias és brutális szépségét. A merénylőktől külön testőrséggel és bonyolult rend-szabályokkal védekezett, a nyílt forradalom ellen pedig a kém és kancukás kozákhad a legjobb legyver. Félelmetlenül élt tehát Lopuchin.

És mivel okos ember, szokott gondolkodni is: sokszor ugy érezte, hitvallásként vallotta, hogy

azzal a céllal, hogy „a románok csak nemzetiségi forrásból vásároljanak”, — és ezek, például a *Concordia* szövetkezet Szintyén, rövid fennállás után megbuktak. A kereskedelem bizonyos vonatkozásokban internacionalista és így azt a legbajosabban lehet nemzetiségi törekvések eszközéül és terül fölhasználni.

Hogyan megy végbe a királygyakorlat?

— A hivatalos beosztás. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, augusztus 7.

A főhadvezetőség ma tette közé a szeptemberi királygyakorlatok teljes tervezetét, amelyben a gyakorlat funkcionáriusait sorolja fel. A hivatalos megállapítás szerint a szeptember 8—12 közt lejártszó zárógyakorlatokat *Ferenc Ferdinánd* trónörökös vezeti. A királygyakorlat vezetősége szeptember hatodikától tizenharmadikáig fog Mezőhegyesen tartózkodni, ugyanitt rendezik be a gyakorlatra hivatalos vendégek szállását szeptember hetedikétől, míg a külföldi katonai attasék számára szeptember 8-tól Makón biztosítanak szállásokat. A gyakorlatok vezetőségéhez osztották be a trónörökös katonai irodáját, amely *Bordolff* Károly dr. vezérkari ezredes szárnysegéd vezetése alatt áll. A trónörökös katonai irodájába tartoznak *Hummel* Károly őrnagy, rootenfelsi *Heinz* Ferenc és *Hüttenbrenner* Erik lovag századosok, vezérkari tisztek, továbbá *Kern* Imre főhadnagy. A gyakorlatvezetőségnek teljesít lovas parancsörtiszi szolgálatot *Károly Ferenc József* főherceg is. *Künigl* gróf tartalékos főhadnagy, az önkéntes katonai motorcsapat két tagja és a magyar királyi önkéntes automobilsztyál egy tagja gépkocsin látják el a parancsörtiszi szolgálatot a trónörökös mellett.

Schemua Balázs vezérkari főnök ezuttal végzi először a technikai vezetés munkáját ilyen nagygyakorlatnál. Melléje osztották be helyettesét *Langer* Rudolf tábornagyot, szárnysegédét lovag *Pohl* őrnagyot és személyi adjutánsát falkhausen *Fleck* Herbert századost. A vezérkari főnök közvetlen rendelkezése alá tartozik a hadműveleti osztály, amelynek *Metzger* József ezredes a főnöke és *Günste* Károly, *Slameczka* Oszkár, *Rouge* Miksa őrnagyok, *Budek* Tamás, *Schilhawsky*

Richárd lovag, *Bergmann* Vilmos, *Wittich* Alfréd, *Haze* Richárd és *Kless* Antal századosok a tagjai. A tábori hirszolgálatot *Apollonis* Ferenc százados a vezérkari telefon iroda főnöke látja el a királygyakorlat vezetősége-mellett, míg a léghajós felderítő szolgálat vezetője, akit a hadműveleti osztályhoz osztottak be, *Uzelac* Emil alezredes, a léghajós osztály parancsnoka.

A főhadiszállás parancsnoki teendőit *Grzesicky* Viktor alezredes látja el, aki már esztendő óta minden nagygyakorlaton betölti ezt a fontos pozíciót. Lovasparancsörtiszi szolgálatra *Montesole* Manassé őrnagyot, *Steyrer* Ernő kapitányt és az évek hosszú sora óta parancsörtiszi szolgálatot teljesítő *Raymann* Hugó főhadnagyot osztották be. Ezenkívül az önkéntes motor és automobilsztyál hét (7) tagja teljesít parancsörtiszi szolgálatot, míg egy személyszállító automobil, az osztrák önkéntes motorosztály három tagja kis autóval, kettő személyszállító autóval, két nagy katonai automobil és egy motorkerékpáros altszert futári teendőket végzik el. A főhadiszállás térparancsnoka *Wandas* Károly százados, élelmezési tisztje *Kramar* János főhadnagy lesz. A főhadiszállás katonai orvosa *Hofer* Ignác dr. a vezérkarhoz beosztott törzsorvos.

Az élelmezési és szállítási osztagok vezetését *Przyborski* Artur altábornagy az élelmezési osztag parancsnoka, *Mecenzéffy* Artur és *Schamschula* Rudolf vezérkari ezredesek látják el, megfelelő számu tiszttel és katonai hivatalokkal. Rendelkezésükre áll ezenkívül három nagy katonai automobil is. A tábori fuvarozásokat *Ditrich* Manó százados intézi két tiszttel, a 7 és 12 hadtestek vonatosztyálparancsnokaival együttesen. A tábori fuvarozások vezetősége szeptember hetedikén kezdi meg működését Szegeden.

A királygyakorlat vendégeinek szállásán *Kalterborn* Ferdinánd ezredes, a vezérkar igazgatói irodájának főnöke parancsnokol, míg a katonai attasék szállásán *Urbanski* Ágost ezredes, a vezérkari nyilvántartási iroda főnöke tölti be ezt a tisztelet a melléje rendelt *Lehotzky* Béla őrnaggyal és *Schneller* Károly századossal.

A sajtó informálását a több évi gyakorlathoz híven *Hoen* Miksa lovag vezérkari ezredes irányítja, akinek preanfeldi *Lustig* Henrik őrnagy és *Miakich* Alajos főhadnagy állanak segítségére.

A szeptember nyolcadikán megkezdődő zárógyakorlatok csapatfelvonulásának helyzetét, a hadiparancsot és a gyakorlat vezetőségének rendelőit a vezérkari főnök egyenesen az ellenfelek és az egyes hadtestek parancsnokaival fogja tudatni. A felvonulási helyzetet és a hadiparancsot szeptember hetedikén estig — amikor is a gyakorlatban résztvevő csapatok felvonulása megkezdődik — a parancsnokoknak titokban kell tartani.

Minden hadosztály mellé egy-egy tábori kórházat és élelmezési osztagot osztanak be, míg minden egyes gyaloghadosztállyal egy tábori pékműhely vonul együtt. A gyakorlaton résztvevő tábori táviró és telefonosztályok, valamint a repülőgép park működését és beosztását a szükséghez képest határozzák meg. Ugyanez áll a tábori postahivatalokra is. Minden a nagygyakorlaton résztvevőkhöz szánt táviratot, — a magán táviratokat is — feltűnően el kell látni a „nagygyakorlat” jelzéssel.

A zárógyakorlatok terepén már augusztus harmincadikán megkezdődik a tábori csendőri szolgálat és ezért a hadtestparancsnokságokhoz augusztus harmincadikára behívják a polgári biztosokat. A gyakorlatok terepére belépésre jogosító igazoló jegyeket a temesvári és nagyszabasi hadtestparancsnokságok, továbbá a gyakorlat vendégszállás parancsnoksága Mezőhegyesen ad ki. Fényképezésre, vagy kinematográf felvételre kizárólag a hadügyminisztérium adhat engedélyt. A gyakorlat területén közlekedő automobilonk hovatartozását zászlókkal tüntetik fel. Így a gyakorlat vezetőségének, a vendégeknek és attaséknak autójukon fekete-sárga, a döntő bíráknak fehér, az ellenfeleknek kék, illetve vörös lobogócskákat helyeznek el a jobboldali lámpa mellett.

Szabó László miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium rendőri osztályának főnöke *Matyasovszky* György miniszteri titkár és *Bence* Béla csendőralezredes, parancsnok-helyettes kíséretében tegnap és ma Battonyán és Mezőhegyesen járt. A miniszteri tanácsost *Petrovics* Mihály főszolgabíró kalauzolta és jelentést tett a közrend és biztonság fenntartására tett intézkedésekről. *Szabó* miniszteri tanácsos mindent felülvizsgált és gondoskodott a Mezőhegyesre a hadgyakorlat idejére kirendelendő csendőrök és detektívek elhelyezéséről is.

Budapestről jelentik: *Szabó* László miniszteri tanácsos a belügyminisztérium rendőrség osztályfőnöke Makóra utazott, hogy ott a terepet tanulmányozza. A hadgyakorlatok alkalmával az összes közrendészeti szolgálatokat ő fogja ellátni. — *Froerits* altábornagy ma a marosmenti községekben a vizet vizsgálta meg, mert a Marosnak nagy szerepe lesz a hadgyakorlatokon.

Bécsből jelentik: A hadvezetőség a nyári hőssége való tekintettel nagyszabású egészségügyi intézkedéseket tett, minek következtében a katonai hatóságok minden tekintetben gondoskodtak arról, hogy a gyakorlatozó csapatok legénységének egészségi állapotát szigorúan szemmel tartásák. Különösen betető egészségügyi rendelkezése-

ő tulajdonképpen valami kivételes, századok előtről visszamaradt emberi teremts, aféle középkori rablólovag, aki ésszel és erőszakkal, esellel és tehetséggel ráfekszik a civilizáció és félvadság, korrumpáltság és lázadás ütközőpontjára és kihasználja, kizsákmányolja ezt is, amazt is.

Mindez valóban így is volt. Rablólovag, kalandor életet élt *Lopuchin*, ilett az életéhez a kalandoros csattanó is: a fekete *Vénusz* regénye.

A duma előtti elkeseredett, forradalmas napokban volt. Gapon lelkes napjai voltak ezek, véresek, felajdulások. A tömörülő elnyomottak hullámcsapása elverődött *Rigába* is. Ezuttal vakmerőbb, gyorsabb, óvatosabb volt, mint a gyakori lázadó tüntetések. Mielőtt még *Lopuchin* kémei kitűntek volna, mielőtt még a kancsukás kozákok lesbe, lecsapásra készen felállottak volna, kitört a felkelés. A kikötő munkáserei, a külvárosok szennyes népe, a környékbeli muzsikok kétségbeesett hordája csaknem egyetlenegy éjszaka alatt megértette egymást. Barrikádok meredtek az utcán, lecsukott és kiraboltt üzletek bénították meg az életet, veszedelmes és halálos merényletek fellettek a hatalmasok zsarnokságára. Tűzben állt *Riga*. Az éjszakákat vörös ragyogással töltötte be a felgyújtott házak lobogása és a kozákok utcai őr-tüze. *Lopuchin* dühöngött és megvadult energiával zuditotta a lázadók ellen kozákeit és rendőreit.

Későn volt és ezuttal minden talpalattnyi helyet külön harccal, szabályszerű csatával kellett visszahódítani a fölkelőktől.

A rendőrfőnökhöz érkező jelentések pontosan beszámoltak mindenről, amit a felkelőkről meg lehetett tudni. Sokat emlegettek a kémei valami *Bojcev* Vera nevű leányzót. Aféle megtörtött orleansi szűz volt — a kémei tudomása szerint — ez a *Bojcev* Vera, aki háromszáz, vagy mennyi matrót lelkesített a lázadásra a testével, amelyet sorra odaadott jutalomnak, édesítőnek, tüzelőnek a hozzá és a lázadókhöz csatlakozóknak. Lehet — sőt nagyon is valószínű, hogy Vera egyszerű kikötői hetéra volt, aki ösztönszerűleg járt együtt a felkelőkkel, aludt és szeretkezett velük az utcán, barrikádok tövében vert táborukban. A könnyen fantazáló népi képzelet csinálta azután az utca lányából az utca hősnőt. Annyi bizonyos, hogy a Vera matrótjai jól harcoltak, pompásan raboltak és rettenthetetlenül fosztogattak végéig a rigai utcákon.

A végén mégis csak *Lopuchin* maradt felül. A várost vasgyűrűbe verő kozákezredek végeztek a felkelőkkel és az éjszakai álmából fölvert rendőrfőnök elé egy kised, maroknyi csoport került: az elfogott felkelők csoportja. A véres, lerongyolt, füst és porlepte emberek között volt *Bojcev* Vera is. Egy cseppet sem volt kevésbé poros, megtépett és véres, mint a többiek. Homlokán friss forradás, haja kuszáltan csapzott elő a prémes sipka alól. Ruháján látszott, hogy hetek óta nem vetette le, ha csak azért nem, hogy jobban, melegebben simulhasson pár perces szeretőjéhez. Szemei alá az álmatlan éjszakák, a szenvedések és szenvedélyek hármass ujjá mélyített karikákat, amelyek fenekéről titokteli hegyi tó szürkéségével néztek ki a szemek.

A rendőrfőnök jól végignézett rajta, amikor eléje vezették.

— Te vagy az a híres rigai szűz? — kérdezte *Lopuchin* álmos és kíváncsi gunynyal. — Te tudsz úgy ölelni, hogy a csókodtól halálba rohan a kikötő söpredéke.

Vera fölfonta vékony vállát és megrántotta keskeny, de husos ajkát, amelyből előcsillant erős fogsora.

— Még te is a halálba rohannál a csókomért, ha adnám — felelte kurtán.

Abban a percben némára és félholtra bénította a leányt egy ökölcsep, amelyet a kozák őr mért arcába csupa jóindulattól a tiszteletlen beszéd miatt. Pedig a jámbor kozák rosszul számított. A rendőrfőnököt épen nem hatotta meg a kéretlen erélyesség. Vér borította el *Lopuchin* agyát, amelybe már beköltözött a fekete *Vénusz* mételyes tüze. A félig ájult Verát szobájába vitette.

— Én magam fogom vallani. Veszélyes teremts és mindent ki kell tudnom tőle.

Szesélye előtt mindenki meghajolt, amint-hogy szó nélkül teljesedett irgalmatlan parancsa: a kozákok, aki Verához nyúlt, még hajnalodás előtt halálra kancsukázták. És ez a sors ért mindenkét az elfogottak közül is, aki bevallotta, hogy abban a csapatban volt, amellyel együtt járt, amelynek csókfrissítőt osztogatott *Bojcev* Vera. *Lopuchin* már feltékeny is volt arra a leányra, akiből eleddig még csak egy kemény és kötekedő visszavágás volt az övé. Azt sem tudta róla, hogy szép-e, csinos-e, kedves-e, hiszen még nem is látta jóformán. Hajnalig virrasztott mégis mellette.

ket adtak ki azokkal a csapatokkal szemben, amelyek a szeptemberi nagyhadjakorlatokon részt vesznek.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradmegye állapota.

(Az alispáni jelentés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Aradmegye közigazgatási bizottságának mai ülésén terjesztette elő *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispán a rendes keretektől eltérő jelentését az elmúlt július hónap közigazgatási eseményeiről. Az alispán jelentését, amely a *Zselénszky* grófi uradalomban kitört és gyors hatósági intézkedésekkel megszüntetett aratósztrájkokról és a királygyakorlatok közigazgatási előkészületeiről számol be, a bizottság tudomásul vette. Hozzájárultak ahhoz is, hogy a sürgős utjavítások földmunkáit köbméterenként 55, illetve 50 fillér díjazással *Pallai Tibor* mérnökre bizzák.

A királygyakorlatok előkészületeiről szóló részben *Kemény Bertalan* műszaki tanácsos jelentése is, amely az államépítészeti hivatal által idáig végzett utépítéseket sorolta fel. (*Urbán Iván* főispán a *Halmaj-majorig* terjedő utszakasz életveszélyesen rossz állapota miatt interpellálta meg — most már talán harmadszor az államépítészeti hivatal főnökét és *Kemény Bertalan* azt a választ adta, hogy a kérdéses utszakaszt nem lehet kiépíteni eddig, mert a minisztérium kiküldötte, egy műszaki főtanácsos teljesen jókarban levőnek találta a kifogásolt utat és nem véleményezte a póthitelt.)

A törvényhatósági utaláp 1913. és 1914. évi költségvetését is letárgyalta a bizottság. A jövő évi költségvetés szerint 1,582.000 koronát fordítanak az aradmegyei törvényhatósági utak fenntartására és építésére, 1914 ben pedig 941.000 koronát. Az utaláp bevételeit az eddigi 10 százalékos utadón kívül a kézi és írásnap számválságnak 2.70, illetve 5.60 koronáról 3 és 6 koronára fel-emelésével fogja gyarapítani a törvényhatóság. Elhatározták továbbá, hogy feliratot intéznek a minisztériumhoz és évi 160.000 korona segélyt kérnek az utaláp dotálására.

Július hó közegészségi állapotai a tisztí főorvos jelentése szerint nem voltak kedvezőtlenek,

és borogatta, ápolta az ökölcspástól megdagadt, eltorzult arccskát.

Valami félbenmaradt diákleány, vagy egyszerűen megokosodott utcai teremtes volt *Bojcev Vera*. Igazi kilétét sohasem kutatta ki senki, homályban maradt multja egészen odáig, amíg megjelent a rigai utcákon a felkelők élén. A természetes ész, a gyorsan föl villanó meglátás élt benne amikor lázas, elbágyadt, tehetetlen álmából reggelre ébredt és szennyes utcákhoz, büzhödött lebu-jokhoz szokott szemével körültekintett a rendőrfőnök asszonyosan puha hálószobájában és amikor megérezte, hogy a feje *Lopuchin* karján nyugszik: egyszerűen tisztában volt azzal a hatalommal, amely a kezébe került. Riga mindenható zsarnoka: a rendőrfőnök szerelmes belé! És neki most csak kissé okosnak kell lennie, hogy hasznát lássa ennek a váratlan szenvedélynek!

Ha Vera csak okos lett volna, akkor ebből a történetből sohasem lesz regény és *Lopuchin* aligha kerül a zöld hajóra. Azonban *Bojcev Vera* volt a fekete *Vénusz*: az országutak szélén járó, gonosz száju férfit szürcsölő, emberölő...

Megfizetett *Lopuchinnak* mindenért: az arany-mámorért épügy, mint a csók-mámorért és a kínzások mámoráért. Olyan kegyetlen volt hozzá, mint egy szüzeleány és olyan kacér, mint egy kurtizán és olyan tékozló, mint egy beteg fejedelmi véru asszonyt. *Lopuchin* pedig rabja volt a megőrülésig. Megpróbálkozott a hatalmaskodással, az erőszakkal, amikor Vera mindent, még egy apró kis csókot is megtagadott tőle. Hiábavaló volt. Vera az arcába kacagott a fenyegetésekre.

bár egyes községekben súlyos és veszélyes járványok mutatkoztak. Így Apáti községben vörheny-járvány pusztított oly mértékben, hogy a kis községben rövidesen 71 egyén betegedett meg és ezek közül 11 meghalt. Világosan a hörghurut lépett föl járványosan, de 43 megbetegedés közül csak egy végződött halálosan.

A vármegye adófizető lakói július folyamán 109.145 korona egyenes és 245.056 korona közvetett adót fizettek be az adóhivataloknál.

Arad város közigazgatási bizottsága ma délután *Urbán Iván* főispán elnöklésével rendes ülést tartotta meg, amelyen az előadók jelentéséből a bizottság tudomásul vette, hogy az elmúlt hónapba a közigazgatás egyik ágában sem történt olyan esemény, mely valami rendkívüli intézkedést tenne szükségessé. *Tisch Mór* dr. főorvos előadása nyomán örömmel értesült a bizottság arról, hogy a város területén az egészségügyi viszonyok júliusban teljesen kielégítőek voltak, sem járvány, sem fertőző betegség nem pusztított. A születések száma 36-al multa felül a halálozásokat.

Különös esetek aradmegyei iskolákban.

(A megyei közigazgatási bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

A magyarul nem tanító felekezeti tanítók, rossz karban levő román iskolák és más tanügyi mizériák egymás után derülnek ki Aradmegyében. Aradmegye közigazgatási bizottsága mai ülésén *Varjassy Árpád* királyi tanácsos tanfelügyelő ismét több olyan tanítóról tett jelentést, akik magyarul nem tanítanak, s tanítási eredményük silány. A székesaranyági, nádasi, csigérgyarmati és olcsi görög keleti román iskolák tanítói ugyanis államsegélyt kértek fizetésük kiegészítésére, de a közigazgatási bizottság a tanfelügyelő indítványára megtagadta a kérvények felterjesztését, mert egyik tanító sem tud megfelelő tanítási eredményt felmutatni. Különösen súlyos az esete *Ardeán György* székesaranyági tanítónak, akit a román egyházi főhatóság a közigazgatási bizottság átíratára fegyelmi vizsgálat alá is vont és pénzbüntetésre ítélte.

A már sablonossá vált román iskolamizériák között azonban ma egészen különös és egyedül álló esetről tett jelentést *Varjassy* tanfelügyelő:

— Engem nem lehet megijeszteni — nevelt. — Nem én vagyok a maga hatalmában, hanem maga az enyémben. Csak egy levélbe kerül, csak azt kell megírnom, hogy maga a rigai lázadók egyik vezéré, a hirhedt *Bojcev Verát* kiszabadította, megszöktette a cár hatalmából, mert beleszeretett!

És *Lopuchin* meghajolt a leány erősebb akaratá előtt. Más próbált: formálisan udvarolt *Vérának*. Egy hónap sem telt bele: *Bojcev Vera* korlátlan urnője volt Riga korlátlan urának. Ott lakott a palotájában, selyemruhákban suhogott végig a szobában, szolgáltnak és komornáknak parancsolt, de legjobban parancsolt *Lopuchinnak*. Emberek élete és halála függött romlott kis kezei között. És amig ezeket erő ruhákkal ajándékozta meg magát, amig indus bálványhoz hasonlatossá lett a reáparazolt ékszerek, arany, gyémánt és rubin takarója alatt, amig duskálva válogatott mindenben, ami a kiválasztott gazdagok elé tárul, titokban azon járt az esze: hogyan pusztítsa el *Lopuchint*. Vérét megmérgezte szerelmével, aranytengerének gátját megszakította, hogy visszafolydogaljon a rabolva szerzett vagyon más kisebb és nagyobb rablókhoz, tekintélyét és hatalmát megtörte: *Lopuchin* lassan és biztosan közeledett ahoz a naphoz, amelyen elveszti a pétervári hatalmasok kegyét. Már csak az élete volt hátra: *Vera* nihilista volt és úgy érezte, hogy boszút kell állania mindazokért, akiket ez a megpuhult zsarnok véres napjaiban kifosztott, megölt, elszerezett.

A boszu napja eljött. Egy kis bomba volt a

egy községi népiskolának uradalmi (tehát magánjellegű) iskolává szervezéséről. A Nagykamarás községhez tartozó bányai pusztán, *József főherceg* uradalmában évekkal ezelőtt községi iskolát építettek. Nagykamarásnak van iskolája, több tanítós nagy állami iskola, a puszta különben is kilenc kilométernyire esik a községtől, tehát nyilvánvaló, hogy a községbeliek semmi hasznát sem látták ennek az iskolának. Kizárólag az uradalom alkalmazottainak, béreseinek gyermekei látogatták. A tanítót, az iskola fűtését-világítását a község fizette, míg az uradalom csak kisebb hozzájárulással fedezett egyet-mást az iskola körüli költségekből.

Ezidén a kamarási iskolaszék elhatározta, hogy ezt a községi iskolát a főhercegi uradalomnak adják: uradalmi jellegűvé változtatják át. Az iskolaszék határozatát Nagykamarás község képviselőtestülete is a magáévá tette. Az uradalom pedig hajlandónak nyilatkozott az iskola átvételére, ha a község évi 1600 koronát fizet az uradalomnak az iskola fenntartási költségeire. Az átszervezésről csak e két határozat után szerzett tudomást a tanfelügyelőség és érdeklődni kezdett a bányai pusztai iskola sorsa iránt.

Az uradalom és a község egyaránt azzal érveltek az átszervezés terve mellett, hogy erre csak adminisztratív okból van szükség, mert a községtől kilenc kilométer távolságban levő iskolára jobban tud felügyeletet gyakorolni az uradalom, melynek a szomszédos Rózsa-majorban is van iskolája, mint a községi iskolaszék. Emellett pedig egyik fel anyagi megterhelése sem változik az eddigi állapothoz képest. Lényegében azonban mégis csak úgy áll a dolog, hogy a község által épített iskola, amelyet évi 1600 koronával jórészt a község tartana fenn ezután is, az uradalom tulajdonába menne át. Erre azonban egyelőre nem kerül a sor, mert a közigazgatási bizottság ma megsemmisítette a község iskolaszékének határozatát és pedig azért, mert azt nem mutatták be jóváhagyás végett a tanfelügyelőségnek.

Még egy nagykamarási iskola ügyét referálta a tanfelügyelő. *Biró Imre* nagykamarási lakos feljelentést tett a kamarási állami iskola három tanítója ellen, akiket növendékeik durva bántalmazásával és kötelességük elhanyagolásával vádolt meg. A nagykamarási tanítók azzal feleltek a feljelentésre, hogy rágalmazás miatt panaszt emeltek *Biró Imre* ellen.

boszu eszköze. Akkora, mint egy kézelőgomb. Valamelyik régi tenorista barátjától szerezte meg ezt a kincset *Vera*. Minden rendben volt: *Lopuchin* gyariatlanul vette át az ékszereteket, amelybe *Vera* a bombát tette. Azonban valamire nem számított *Vera*: nem volt ideje kiugrani az ajtón, melőtt a bomba robbant. És *Lopuchin* ügyetlenül, földitva nyitogatta, fessegette a tokot, úgy, hogy a robbanás ereje *Verát* érte. A leány meghalt, míg *Lopuchin* összemarcangolt arccal élve menekült a kalandból.

És a fekete *Vénusz* szerencsétlen rabszolgája, aki most már tudta, hogy *Bojcev Vera* mindenből ki akarta fosztani, játszott vele, tönkretévője és majdnem gyilkosa volt, semmit sem sivatott: sem a vagyonát, amelynek csak roncsai maradtak meg néhány százezer rubelben, sem a hatalmát, sem a férfias szép arca pusztulását, hanem egyes egyedül azt, hogy *Verát* elvesztette, hogy *Vera* meghalt.

— Most tudnám szeretni és most szeretne ő is magamért, miután már nincsen semmim, amit neki adhassek...

Ebben a szomorú és kacagtató gondolatban élt és utazott *Lopuchin Frank* a zöld hajó vigasztaló fedelzetén az oceánok hullámos hátán: végig évről-évre. Nem beszélt soha senkinek arról, ami idejuttatta, csak töredékesen, rapszodikusán, elejtett mondatokból szöhetjük össze különös és megrendítő történetét: ennek a szerelemnek mi többiek, valamennyien beteg szerelmek csöndes halálai...

Amint az *Aradi Közlöny* meg is írta, az aradi törvényszék megengedte Birónak a bizonyítást és ez a bizonyítás sikerült is. Biró Imrét tehát, miután vádjait tanukkal bizonyította, felmentették a rágalmaszadás vádjától. Ezt az ítéletet a törvényszék közölte a tanfelügyelőséggel és Varjassy Árpád indítványára a közigazgatási bizottság a növényekkel való különös bánásmód miatt feyelmi vizsgálatot rendelt el a nagykamarási állami iskola három tanítója ellen.

Pesti pletyka.

(Az ügyvéd ur és a vallásos nevelőnő.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, augusztus 7.

A lipótvárosi válópörök tarka krónikájából is megszire kiri a legujabb.

A pénznegyednek egyik fiatal, délceg jogtudós néhány esztendő előtt megnősült. Az ügyvéd ur tekintélyes hozományt, csinos asszonykát kapott s két esztendőn keresztül mi sem zavarta a fiatalok turbékolását. Két gyermeke volt a házaspárnak, ami szintén hozzájárult a boldogsághoz.

Multak a hónapok és elmúlt a nagy szerelem. De csak a férj részéről. Az asszony továbbra is hűséges vonzalommal ragaszkodott az ügyvéd urhoz. Az ügyvéd ellenben más hölgyeket is kitüntetett kegyeivel. A mult nyáron a Hűvösvölgyben nyaralt az ügyvéd családja. Csak az asszony és a gyerekek. Ő maga legfőbb egyszer egy héten látogatott el hozzájuk. Ekkor már kétségtelen volt, hogy a házastársak elhidegültek egymástól.

Ez idén ismét a Hűvösvölgybe küldte nyaralni családját a gondos férj. A család időközben megsaporodott. Nem gyermekkel, hanem a két gyermek mellé szerződött nevelőnővel. A nevelőnő tiroli leány volt, szép is volt és éles ellentétben a családdal — buzgó katolikus volt. Az ügyvéd ur mintha megváltozott volna tavaly óta. Nap-nap után kikocsizott a Hűvösvölgybe s a feleségével szemben szokatlanul udvarias és előzékeny volt. Az asszony sokáig nem is sejtette, mi az oka a feltűnő változásnak. Néhány nappal ezelőtt végre megtalálta a helyzet kulcsát.

A helyzet kulcsa a szép, de bigott nevelőnőnél volt. Ugy találta meg az asszony, hogy a leány megkérdezte tőle:

— Nagyságos asszony, hányszor volt az ügyvéd ur júliusban a Hűvösvölgybe?

— Miért érdekli magát ez? — hüledezett az asszony.

— Csak azért kérdezem, mert holnap gyónni megyek és én pontosan szoktam az adatokat bediktálni!...

Ma reggel az ügyvéd ur zsiros pört kapott. Egy válópört, amelyben alperesként — ő maga szerepel. Tanuként pedig a pedáns nevelőnő, aki számon tartja, — sőt száján tartja, — hogy hányszor jár ki az ügyvéd ur a Hűvösvölgybe.

Lukács László beszámolója. *Budapestről* jelenti tudósítónk: A Nemzeti Munkapárt erősen készülődik a miniszterelnöknek nagyenyedi beszámolójára. Lukács László hosszabban szándékozik foglalkozni Andrássy Gyula grófnak és Apponyi Albertnek a cikkével.

A margittai kerület jelöltje. *Budapestről* jelentik: A margittai nemzeti munkapártnak ma nagyobb küldöttsége jelent meg Madarassy Gábor pénzügyi államtitkárnál, hogy a jelöltséget felajánlja neki. A küldöttséget Ertsey Péter vezette és részt vett abban a kerület számos politikai férfija. Madarassy Gábor a jelölést elfogadta, megköszönte a bizalmat és örömeinek adott kifejezést afelett, hogy őt tisztelték meg a jelöléssel. Két órákor az Országos Kaszinóban Ertsey Péter bankettet adott a küldöttség tiszteletére. Az első felköszöntőt Ertsey Péter mondta Madarassyra. Wertheimstein Viktor Tisza Istvánt éltette és ugyancsak Andrássy Ernő is Tiszát köszöntötte fel, mondván, hogy ragaszkodó szeretettel csüng meggyük nagy fián. Madarassy Gábor végül a margittai választók családtagjaira üritette poharát.

Tisza István merénylője.

(Szabadon bocsátják Kovács Gyulát?)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 7.

Mándi Sándor dr. budapesti vizsgálóbíró ma a törvényszéki elmeorvoszakértők véleménye alapján elrendelte a gyilkosság kísérletének büntetése miatt vizsgálati fogságban lévő Kovács Gyula képviselő szabadlábra helyezését. A vizsgálóbíró végzése ellen Selley főügyész helyettes fölfolyamodást jelentett be. A vádtanács döntéséig Kovács Gyula fogva marad.

A vizsgálóbíró határozata.

A vizsgálóbíró egy hónappal ezelőtt elrendelte a gyilkosság kísérletének büntetével terhelt Kovács Gyula képviselő elmeállapotának törvényszéki orvosi megvizsgálását, és ezzel Ajtay K. Sándor dr. egyetemi tanárt és Németh Ödön dr. törvényszéki elmeorvoszakértőket bízta meg. A két elmeorvoszakértő négy heti megfigyelés után ma terjesztette be negyvenkilenc oldalra terjedő kimerítő részletességgel megszerkesztett szakvéleményüket Mándi Sándor dr. vizsgálóbírónak, aki aztán a szakvélemény alapján a következő végzést hozta:

A gyilkosság kísérletének büntetével terhelt Kovács Gyula ellen elrendelt vizsgálati fogságot a Bp. 160. és a Btk. 76. szakaszai alapján megszüntetem és Kovács Gyula szabadlábra helyezését elrendelem.

Okok: Az ezen ügyben Kovács Gyula terhelt elmeállapotának megfigyelésével és az erre vonatkozó orvosi szakvélemény beadásával megbízott Ajtay K. Sándor dr. és Németh Ödön dr. királyi törvényszéki orvosok a mai napon hozzám benyújtott szakértői véleményükben kifejtik, hogy míg jelenleg Kovács Gyula nem szenved elmezavarban, vagy öntudatlan állapotban, mégis a vádbeli cselekményt mélyebb öntudatzavarban követte el, mely az öntudatlanság fokáig emelkedett és így akaratának szabad elhatározási képességével a vádbeli cselekmény idejében nem bírt. Nyilvánvaló ebből, hogy így Kovács Gyulának a vádbeli cselekmény be nem számítható és ezért bünvádi felelősséggel nem tartozik. A vizsgálati fogság megszüntetése ezért megokolt. Budapest, 1912. augusztus 7-én, Mándi dr. s. k. vizsgálóbíró.

A vizsgálóbírónak végzése ellen Selley Barnabás dr. főügyész helyettes a budapesti ügyészség vezetője fölfolyamodást jelentett be és egyúttal kérte, hogy az orvosszakértők véleménye a bűnügyi irataival együtt terjesztessék föl az igazságügyi orvosi tanácshoz, mint a legfőbb igazságügyi orvosi fórumhoz fölülbírálat céljából.

Az ügyészség fölfolyamodását a bűnügyi irataival és az orvosszakértők véleményével együtt Mándi dr. vizsgálóbíró még a mai napon beterveztette a büntető törvényszék vádtanácsához, a mely előreláthatóan már holnap dönteni fog Kovács Gyula szabadlábra helyezése kérdésében. Akár jóváhagyja a vádtanács a vizsgálóbíró végzését, akár megváltoztatja, mind a két esetben azonban helyt fog adni az ügyészség kérelmének, hogy az orvosszakértők véleménye fölterjesztessék az igazságügyi orvosi tanácshoz. Ezért nyomban a vádtanács döntése után maga a vádtanács fogja az orvosi szakvéleményt az iratokkal együtt fölküldeni az igazságügyi orvosi tanácshoz. A vádtanács döntéséig Kovács Gyula természetesen fogva marad.

Megfigyelés harminc napon keresztül.

Ajtay K. Sándor és Németh Ödön dr. egyetemi tanárok a vizsgálóbírói intézkedés folytán harminc napon át figyelték meg Kovács Gyula elmeállapotát. Mindennap kimentek hozzá a gyűjtőfogházba és beszélgetés ürügye alatt teljesítették megfigyelő munkájukat. Sokat diskuráltak vele

politikai ügyekről, különösen Tisza István grófról. Az orvosszakértők azt hitték, hogy Kovács gyűlöletteljes hangon fog nyilatkozni Tiszáról. Meglepetéssel konstataáltak, hogy Kovács egész higgadtan nyilatkozik arról az emberről, akinek életét majdnem kioltotta.

— Egy impresszionista, de széles tudású és nagy kaliberű ember Tisza István! — mondotta Kovács Gyula. — Református és mégis az az elve: a cél szentesíti az eszközt. Célja elérésében nem ismer határt. Törvényeket, szabályokat rug fel, de akaratát csodálatos ambíciójával ezer veszály között is érvényesíti.

— Haragszik még rá? — kérdezték tőle.

— Nem.

— Hát miért akarta megölni?

— Ezt magam sem tudom. Amikor kitiltottak a Házból, ez rettenetes hatással volt reám. Napokig kerültem az embereket. Azt hittem, borzasztó szegény ért engem. Azon a napon, amikor az eset megtörtént, elhagyott az energiám és egy olyan érzés vett rajtam erőt, hogy nekem azt az embert meg kell ölnöm. Berontottam az ülésterembe és minden célzás nélkül rálöttem Tiszára. Hogy magamra löttem, azt csak akkor tudtam meg, amikor a Herczel szanatóriumban eszméletre ébredtem.

— Megismételné még egyszer a merényletet? — kérdezte tőle Ajtay professzor.

— Isten mentsen! Eszem ágában sincs.

— Szóval már nem is haragszik rá?

— Az én haragom úgy se számít.

Az orvosok szélesen kérdezősködtek Kovács-tól a magán viszonyairól és ő minden kérdésre precíz választ adott.

Beszámíthatatlan volt!

A harminc napi megfigyelés anyagát egy negyvenkét oldalas írott szakvéleménybe foglalták össze az orvosok. A szakvélemény részletesen ismerteti Kovács tettét, viselkedését, lelki állapotát, a hozzáintézett kérdéseket és feleleteket s végül a következő konklúzióra jut:

Kovács Gyula jelenleg teljes akaratilag szabadlábbal bír. Elméje ép és beszámítható. Azonban tette elkövetésekor oly nagyfokú izgatottságban és felindulásban szenvedett, amely akaratát szabad elhatározását és cselekvési szabadságát teljesen kizárta tette. Mindezek alapján a vélemény az, hogy Kovács Gyula cselekménye bünvádi üldözésre nem alkalmas.

A szakvélemény nagy szenzációt keltett a törvényszéken. A kora délelőtti órákban már mindenki erről beszélt, de bizonyosat nem tudott senki. Mándy vizsgálóbíró nem adott semmi felvilágosítást. A délelőtti órákban több parlamenti hírlaptudósító jelent meg a vizsgálóbírónál. Idézést kaptak valamennyien. Azt akarta tőlük megtudni a bíró, hogy Kovács célozva lőtt-e Tiszára s hogy látták e azt, amikor Ertsey Péter rálőtt Kovácsra.

— Köszönöm uraim, hogy megjelentek. De kihallgatásuk tárgytalanná vált. Ma közbejött valami, ami tisztázta teljesen a helyzetet.

Az újságírók elmentek. Rövid pár perc múlva azután megjelentek a védők s így a szenzáció köztudomású lett.

A védő vérmes reményei.

Polónyi Dezső ügyvéd, országgyűlési képviselő a szabadlábra helyezési végzés kihirdetése után, jókedvűen hagyta el a vizsgálóbíró szobáját. Polónyi védő ezt mondta egy újságírónak:

— Az igazság még soha szebben és ideálisabban nem győzött, mint Kovács Gyula ügyében. Kovács Gyula ártatlan és ha nincs bűn, nincs a bűnhődésnek se helye. Negyvenkét oldalra terjed az orvosi szakvélemény, amely a pszichiáter megdönthetetlen érveivel bizonyítja, hogy Kovács Gyulát büntetőjogi felelősségre vonni nem lehet. A vizsgálóbíró saját iniciatívájára vizsgálta meg Kovács elmeállapotát, de nem titkolom, hogy nekünk védőknek is szán-

dékunkban volt a vizsgálat befejezése után Kovácsot elmeorvosokkal megvizsgáltatni. Tették volna ezt azért, mert a legjelesebb ideg- és elmegyógyászoktól ugyanolyan véleményt kaptunk, mint amelyet Ajtay és Németh professzorok ma a vizsgálóbíró elé terjesztettek. Egyébként fejezte be Polónyi Dezső, a vizsgálóbíró végzése csak siettetni Kovács Gyula kiszabadulását, mert meg vagyok róla győződve, hogy nincs olyan esküdt-szék, amely elítélte volna védencünket (!)

Polónyi a törvénytől egyenesen a távirad-hivatalba sietett és telefonon értesítette Kovács Gyulának Inám pusztán lakó szüleit a fordulatról.

A váratlan és jelentős fordulatról a védő értesítette a gyűjtőfogházban levő Kovács Gyulát is, aki előtt különben még a vizsgálóbíró is ki fogja hirdetni a végzést.

Örületbe kergetett köztűzér.

— Panasz a kapitány ellen. —

Távirati tudósítás.

Nagyszében, augusztus 7.

A nagyszébeni tüzérszázárnyában keserű bu-nak eresztik fejüket a legények. Nem bírják tűrni a sok kintzást, a brutális bánásmódot. Különösen annak az ütegnak a legénysége szenved, amelynek parancsnoka Bergler kapitány, aki réme a tüzéreknek. Tulizgatott, erősen ideges ember és rossz hangulatában a végtelenségig kizozza a legénységet. Akire egyszer megharagudott, annak nincs nyugta, pihenése, békéje: kergeti, hajtja, bünteti, kizozza szánalom, emberi érzés nélkül. Legtöbb baja volt Bergler kapitánynyal *Esküdt János* köztűzérnek, akit majdnem az örületbe kergettek a tiszt kintzásai.

Esküdt János hosszú ideig megadással türe a kintzásokat, tavaly aztán végső elkeseredésében megszökött az ezredtől. Megtalálták és súlyos fogságot kapott. Mikor kiszabadult a garnizon ársztomból, újra kezdődött kálváriája. Bergler kapitány addig üldözte és szekirozta, amíg megörült a szerencsétlen katonára. A dühöngőt ekkor a helyett, hogy kórházba vitték volna, egyesbe csukták. Természetesen még veszedelmesebbre fordult állapota: tört, zuzott mindent a zárkában és rohamában fejét a falhoz verte. Végre, hogy kárt ne tegyen magában, kórházba vitték. Ezalatt Bergler kapitány feljelentést tett ellene és oly súlyos dolgokkal vádolta meg, hogy ha igazolódik a vád, több hónapi súlyos fogságot kellett volna kapnia. A katonai bíróság megvizsgálta a dolgot és Esküdt Jánost huszonegynapi fogságra ítélte. A minap szabadult ki a szerencsétlen fiú az ársztomból. Másnap reggel az istálló előtt foglalatostkodott. A meleg miatt levette gallérját és rémülten látta, hogy egyenesen felé tart Bergler kapitány. Hamarosan előszedte a gallért és nyakába tette, hogy kifogástalan adjusztirungban álljon a szigorú tiszt elé. Míg ezzel vesződött, egy pillanattal megkészt a szalutálással. Bergler kapitány már akkor dühösen rátámadt:

— Miért nem szalutálsz, te disznó.

Feleletet sem várt, hanem nekiment, pofozta, rugta, majd kardot rántott és a kardhegy-gyel szurkálta, döfkölte a szerencsétlent. Mikor megelégedte a kintzást, parancsot adott, hogy azonnal csukják be a fogságból alig szabadult katonát. Az ezred egész legénysége megsokallotta már a kapitány embertelenségét. Egyelőre semmit sem tehetnek és a legközelebbi szemlét várják, hogy előlépjenek panasszal a kapitány ellen.

GYÁSZROVAT.

— Halálozás. Kishalmágyi *Hollaky* Ferenc dr. földmívelésügyi miniszteri segédfogalmazó e hó 6-án 26 éves korában meghalt. *Hollaky* Arthur

nyug. főispán és neje, Gyártás Gabriella egyetlen gyermeküket gyászolják az elhunytban. Temetése e hó 8-án délután 4 órakor lesz a Lónyay-utca 9. sz. gyászházban.

Miképen élünk nyaralás után.

— Ésszerű tanácsok. —

Augusztus közepe táján csapatostul tódulnak vissza a városba, rendes foglalkozásuk körébe a nyaralók. Nem felesleges tehát már eleve néhány jó orvosi tanács az átmeneti időre vonatkozóan.

Nagyon ajánlatos, hogy a nyaralást már egy héttel a rendes foglalkozás megkezdése előtt szakítsuk félbe, hogy az az ember, aki friss erőre tett szert, ne kerüljön tüstént megérkezése után mindennapi munkájának nyugós jármába. Azonfelül több apró kellemetlenséget is magunkkal hozunk nyaralásunk idejéből. Ilyen a szunyogcsipés, amelynek viszketése még itthon is el-elbizserg rajtunk, ami a városban fokozottabb mértékben hat ránk és szinte megakaszt munkánkban. Különösen a gyermekek érzékenyek iránta és a csipés helyét véresre karmolják, ha nem kezeljük megfelelő gondossággal. Igen jó, ha a csipés helyét enyhe jódtinktúrával nyomogatjuk meg, a mi a kellemetlen érzést megszünteti. A gyermekeket, a kik a vakáció idején naphosszat a szabadban voltak, nem szabad hirtelen, átmenet nélkül munkára kényszeríteni, hanem csak lassanként. Ne foglalkoztassuk őket naponta egy óránál tovább, a zene- és nyelvtanulást is hagyjuk az iskola-időre.

Annak, hogy oly sok gyermek elrontott gyomorral tér vissza nyaralásából, az étkezés idejének hirtelen való eltolódása az oka. Ez is hiba. Visszatérünk után tartsuk meg egy darabig étkezésünknek ugyanazt a rendjét és beosztását, melyhez nyaralásunkkor hozzászoktunk.

A háziasszonyt tartsuk vissza minden erőnkkel attól, hogy tüstént nyári tartózkodásáról való megérkezése után nagytakarítást rendezzen. Ha már nem áll módjában, hogy cselédségével hozassa lakását még hazajötte előtt rendbe, elégedjék meg azzal, hogy a védőtakarókat vegye le a butorokról s csak a legeslegsúlyosabb takarítást végezze. Sokkal okosabb, ha épen csak kényelmes lakhatást biztosít magának és családjának, mintsem hogy a nagytakarítás idegölő munkájával kergeti ki magából egyszerre a megszerzett felfrissülést, a halomba hányt lakásból pedig a megriadt férjet.

Testünk ápolásával hazatérünk után is csak úgy foglalkozunk, mint nyaralás közben. Aki tengerparton, vagy a Balaton mellett nyaralt, nagyon jól tudja a mindennapi fürdés hasznát. Folytassuk ezt idehaza is, hiszen aránylag kis időnkbe kerül. A legkevésbé azonban, amit okvetlenül meg kell tennünk, hogy testünket naponta hideg ruhával ledörzsöltetjük és meleg vízben megfürdetjük. Ezután öt pernyi séta következék hűs lakásunkban, könnyű ruhában, mi által testünk nagyon meg-edződik. Jó ezt az ősz közeledtével is megtenni, mert nem leszünk annyira fogékonyak a tél hidege iránt.

A munkájához, íróasztalához visszatérő férjnek igen jól esik dologtevése megkezdése előtt néhány napi kényelmes, gondtalan, zavartalan élet. Erre különösen figyeljen a háziasszony. Kövessen el mindent, hogy férje a nyugodt, boldog otthonon legalább erre az időre megtalálja s ép ezért ne zaklassa a kenyérkereső embert egyenesen a vasut-ról hivatalába. Ezért kell a családnak hamarabb hazatérnie. Az étel megválasztása nem okoz a jó háziasszonynak gondot, de nem lehet eléggé hangoztatni, hogy e néhány nap alatt minél több fő-zelékkel együnk. Ez szinte megacélozza a már ki-pihenit idegeket.

Ez is névmagyarosítás.

(Egy aradi kereskedő komikus esete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Néhány nappal ezelőtt terjesztették el hivatalos forrásból azt a kétségtelenül örvendetes hírt, hogy ezután nemcsak a vezeték, hanem a keresztnév megmagyarosítása is sokkal könnyebben fog megtörténni, mint eddig. A zsidóknál tudvalévően régóta az a szokás, hogy az újszülöttnak héber nevet is adnak, sőt fanatikus rabbinusok az anyakönyvből egyszerűen kifelejtik a gyermek magyar nevét. Az illető aztán felnő azzal a magyar névvel, amelyet a szülei adtak neki, az anyakönyvben pedig ott éktelenkedik a kellemetlen hangzású héber név.

A belügyminisztériumban legutóbb állítólag úgy rendezkedtek, hogy elég ha két egyén azt igazolja: X. urat egész életében Jenőnek hívták és csak a rabbi tévedéséből, vagy rosszul értelmezett hitbuzgósága következtében jegyezték az anyakönyvbe a Pinkász nevet. Azt újságolta a hír néhány hét előtt, hogy elég ez az igazolás és a fiatalember okmányába menten bevezetik a csuf Pinkász helyett a magyaros Jenő nevet. Ezt mondta a hír — papíronon. Na most lássuk: hogyan fest ez a magyarosító törekvés a valóságban.

Erre pompás bizonyítást szolgáltat nekünk egy nemrég még aradi kereskedő névmagyarosítási ügye. Nevezük a derék boltost *Jajtelesz* Ödönnek. Ugy-e, ez nem a legszebben hangzó név? Ezzel a legnagyobb zsenik se lehetnek püspökök, vagy oldalkanonokok. De az aradi kereskedő azért megbékült, szépen megélt ezzel a névvel. Az üzlete jól ment Aradon, mert a vevői nem törődtek vele, hogy milyen cégtábla alatt vesztegeti a kitűnő és — ami fő — olcsó portékát.

Nemrég, családi okokból el kellett költözni Aradról ennek a kereskedőnek, akinek a nevét nem áruljuk el; ugyanis a főntebb említett megnevezés apokrif. (Az illető attól fél, hogy kellemetlenségei lesznek, ha valódi nevét közrebecsátjuk.)

A jóra való üzletember a közeli Szagedra költözött, az Alföld szívébe, a legmagyarabb városba.

— Illő volna ugy-e — mondta a kereskedő az élete párjának — ha ezt a galíciai hangzása nevet megmagyarosítanám. Ha már ilyen szinmagyar városban nyitok boltot, nem szép volna, hogy a cégtáblámon a *Jajtelesz* név rontsa a hiteltemet.

Gyorsan be is adta a névmagyarosítás iránt való kérvényét a belügyminisztériumba s kérte, hogy nevét *Jakabfira* változtathassa. A kérvényhez természetesen mellékelte az Aradon beszerzett születési bizonyítványát is, amelyből kitűnt, hogy őt az akkori rabbi nem *Ödön*, hanem *Izidor* néven könyvelte el a szent anyakönyvben.

Hamarosan megjött a belügyminiszteri engedély a névmagyarosítási kérvényre. A minisztériumban is nyár van és ráérnek humorizálni a fiatal segédfogalmazók. Ennek tulajdonítható, hogy a magyarosodni akaró kereskedőnek ma a következő miniszteri határozatot kézbesítették:

A belügyminiszter 87669—1912. számú határozatával megengedi, hogy *Jajtelesz* Ödön vezeték nevét *Jakabfira* változtathassa. Egyben eirendelem, hogy ezután keresztnéve gyanánt az *Ödön* nevet ne használja, mert a születési bizonyítvány szerint őt *Izidor*-nak hívják, tehát a jövőben csak az *Izidor* nevet használhatja.

Igy tehát *Jajtelesz* Ödönnek a nevét *Jakabfi Izidorra* — magyarosították.

Beszélgetés egy „halottal“

(Aradról hibásan továbbították Gyöngyössy Rezső festőművész haláláról szóló táviratot s így a Magyar Távirati Iroda reggeli kiadásába a végzetes hiba folytán az a hír került, hogy Nikolics Döme halt meg. A hírt több fővárosi estilap is regisztrálta.)

Az újságírói mesterség egyik legkülönösebb ága az interjú. Meginterjúvolni valakit: lehet igen kellemes, vagy szerfelett utálatos, nagyon könnyű, vagy teljesen lehetetlen.

Némely hipotézis szerint azonban nem lehetetlen senkit sem meginterjúvolni. Ezt az elvet követte az az amerikai újság, amelyik azt sürgönyözte munkatársának, hogy azonnal interjúolja meg az angol királynét, mit szól a suffraget mozgalomhoz? Ez az interjú eddig még nem látott napvilágot, amiből azonban nem az következik, hogy az Oklahoma News belátta, hogy az angol királynét lehetetlen meginterjúvolni, hanem legfeljebb arra a fölfedezésre jutott, hogy londoni tudósítóját, mint hasznavehetetlen embert el kell csapni.

Kellemes feladat olyas valakit meginterjúvolni, akit aztán meg kell dicsérni, ellenben meglehetősen kellemetlen valakihez beállítani azzal a kérdéssel: „igaz-e, hogy a kedves férje közpénzeket sikkasztott és e miatt megszökött?“

Igen könnyű közéleti nagyságokat meginterjúvolni. Ez téma szerint megy. A riportert beállít, elmondja mondókáját. Erre a közéleti nagyság — rendesen méltóságos ur — elkezd szabadkozni. A szabadkozás azonban csak forma szerinti. A vége a dolognak:

— Hát kérem, méltóztassék helyet foglalni, majd bediktálom.

Amilyen könnyű azonban a méltóságos és kegyelmes urakat meginterjúvolni, olyan nehéz azokat a nagyságosokat — akiknek csak a tekintetes cím járna. Ilyenekből egy betűt sem lehet harapófogóval kivenni. A rendes válasz:

— Kérem, az nem érdekli a nagyközönséget, hogy hozzám betörtek, az üzletet felgyújtották és több ezer korona értékű árut loptak el!

Semmi áron sem lehet velük elbitetni, hogy egy tapasztalt újságíró mégis csak jobban tudja, mi érdekli a közönséget, mi nem.

Egy ideig kunsztstück volt nagyon magas állásu, rangu, vagy nagyon híres embereket meginterjúvolni. A divat eredménye azonban az, hogy ma már a híres-neves tintatartódobó Beck Lajos épügy lejárta magát, mint Carmen Sylva, Anatol France, Károlyi Mihály épügy, mint Schwarz Zsiga bátyánk. Az ember hiába interjúolja meg Giovanni Papinót a magyar viszonyok felől, azt kiabálják feléje a szakkörök: már volt itt! Minden volt már itt! Interjú hírneves aviatikus, Titanic menekültjével, Károly Albrecht főherceggel az örkényi katasztrófáról, Mészáros Imrével a zenéről és Vajda István dr.-ral a véderőről. Az interjú passzív szereplőinek névsorán mindenféle nemzetű, nemzetiségű, nyelvű, rendű és rangu emberek. Aki ujjat akar produkálni, annak is halottakat kell kiásni a sírból és beszélni kell velük.

Megvan! Nem kell kétségbeesni! Van még valami, amivel nevet lehet szerezni! Nem olyan sötét a perspektíva! Ha már Balogh Vilma, Fényes László, Pásztor Árpád le is tarolták a mezőt, ha meg is interjúoltak minden meginterjúvolható, van még egy tér, ahol nem működtek! Halottat kell meginterjúvolni! De egész komolyan, nemcsak úgy hasból!

Itt a nagyszerű alkalom: a Magyar Távirati Iroda jelenti Aradról, hogy Nikolics Döme meghalt.

Nekem niába járkál itt Nikolics Döme. A Magyar Távirati Iroda azt jelenti, hogy meghalt. A Magyar Távirati Iroda a kormány felhivatalos organuma. A

felhivatalos pedig nem hazudik. Ami abban van, az — hogyis mondják csak — szent biblia.

A felhivatalosan halottnak deklarált Nikolics Döme azonban — három kopogás az íróasztalon — makk egészséges. Elhatároztam tehát, hogy halotti minőségében meg fogom interjúolni. Az interjú a következő:

Munkatársunk ma délután felkereste lakásán a megboldogult Nikolics Dömét. Bizonyos megilletődés veszt erőt az emberen, ha a gyászházba lép. A kopogás után harsány „szabad“ hallatszott. A halott hangja volt.

Tekintve a nagy meleget inguiban ült a megboldogult íróasztala mellett. Halottnak nagyon jól néz ki. Jókedvűen fogadta munkatársunkat.

— Én is csak azt mondhatom — mondotta — hogy a halálomról elterjedt hírek erősen túlzottak! Különbözn tudom már, hogy milyen tévedés folytán került a hír ily formában Pestre!

— Megértem azt, amit kevés ember; ma délből barátaim nagy óvációt rendeztek „elhalálozásom“ alkalmával részemre a Vadászkiirtben. Mulatságos, hogy egy csomó részvételtáviratot is küldtek, persze nem nekem, hanem a családomnak. „Mélyen lesujtva . . .“ „Igaz részvéteket . . .!“ Mondhatom pompás!

— A legjobb volt, hogy már tegnap délből érdeklődött egyik budapesti lap valamelyik aradi újság szerkesztőségében halálhírem felől. Az aradi lap rögtön kiküldte munkatársát. Én éppen ebédnél ültem, amikor beállított hozzám. „Hát ügyvéd ur nem halt meg?“ kérdezte csodálkozva. Én erre előbb a hírlapíró, azután magamat tapogattam meg, azután határozott hangon mondtam: Csakugyan nem haltam meg; egyelőre kukoricát eszem!

Nem közönséges dolog halottal beszélgetni, mert rendesen a halottak, amint azt egyik kiváló kollegánk korszakalkotó megfigyelései alapján már kijelentette, rendesen mozdulatlanul fekszenek koporsójukban. Szerencsére több mint bizonyos, hogy a „halott“ egészségben fogja megélni halálhíre elterjedésének ötvenedik évfordulóját.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Javitják az aradi színházat.

— A mérnöki hivatal terveit. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

A tanács utasítására a mérnöki hivatal elkészítette az aradi színházépületben okvetlenül végrehajtandó javítási munkálatok költségvetését, amelyet Lócs Rezső elnöklésével tartott mai ülésén tárgyalta az építészeti bizottság. Az ülésen résztvett Varjassy Lajos polgármester, továbbá Kovács Vince kulturatanácsos is. Minthogy a tanácsnak az az álláspontja a színház kérdésben, hogy Aradnak rövid időn belül új és modern színházzal kell bírnia, azért a mérnöki hivatal által 21.000 koronában megállapított restaurálási költségeket tetemesen csökkentette a bizottság és csak olyan munkák elkészítését javasolja a közgyűlésnek, amelyek nélkül a színházépület még a legrövidebb időre sem lehet el.

A színpad alatt elhelyezett fűtőkészülék javítására 3530 korona, a földszinti és páholyülések burkolatának kifoltozására 660 korona, a ruhatári folyosó új padozatára 300 korona, a színházi ruhatár bejárójához szükséges vasajtó beszerzésére 250 korona, a színpadra nyíló nyolc inga ajtó javítására 240 korona, a színpad mögötti utcai ajtók javítására 200 korona, karzaton padozat kicserélésére 400 korona, a színészbejárónál egy szélfogó ajtónak a készítésére 520 korona és előre nem látható kiadások fedezésére 1500 korona költséget szavazott meg a bizottság a mérnöki hivatal prozopozíciójával szemben.

Tervbe volt véve a zenészek szobáiban két gázkályha, a diszletraktárban ugyancsak két gáz-

kályha felállítása 600 korona költséggel. Minthogy a színház tűzbiztonságának fokozása is programba volt véve, a mérnöki hivatal azt javasolta, hogy a földszinti nézőtérrel jobb és baloldalon egy-egy kijárót készítsen a város, még pedig oly módon, hogy a jobb és baloldali padosorokból tíz-tíz ülőhelyet áldozzanak fel kijáratok céljaira. Az építészeti-bizottság ebben a kérdésben nem döntött, mert előbb meg kell kérdezni Szendrey Mihály igazgatót, vajon az ülőhelyek számának csökkentéséhez hozzájárul-e.

Az új színház létesítésének kérdése természetesen ezzel a mai intézkedéssel nincs összefüggésben, mert mint a polgármester ma megjegyezte, csak a szeptember 15-ike után megtartandó széleskörű anketén kerülnek megvitatásra azok az elvi kérdések, amelyek elfogadása után a törvényhatóság a tervpályázatot ki fogja írni.

* Tizenkét ajándék-festmény Aradnak.

Csanádvármegye közönségének óriási részvéte mellett helyezték örök nyugalomra néhány hónappal ezelőtt a vármegye volt főispánját és jótékonyágáról, valamint a kulturális törekvések bőkezű támogatójáról ismert Lonovich Gyulát, a volt csanádvármegyei nagybirtokost. Az elhunyt mint a művészetek bőkezű mecénása volt ismeretes a főváros előkelő köreiből és különösen képgyűjteményéről tudták, hogy az nagy hozzájárulással, finom művészi érzékkel összeválogatott műalkotásoknak gazdag tára. Lonovich nagy kultúra szeretete kiterjedt a művelődés eszközeit csak nehezen megszerző nagyobb vidéki magyar városokra is és végső akaratából Arad város közönségében részesül az elhunyt műgyűjtő nagyszerű képtárából. Az aradi Kölcsey-egyesületre gondolt mikor végrendekezett és most hozzá hasonló gondolkodású özvegye siet az elhunyt nemes intencióit megvalósítani. A híres Lonovich képtár 12 legszebb darabja fogja gazdagítani a Kulturpalota képgyűjteményét. Varjassy Árpád királyi tanácsos a Kölcsey-egyesület elnöke már megkapta özvegy Lonovichné értesítését arról, hogy a műkincseket vasuton Aradra küldötte és azok holnap megérkeznek. A képek elhelyezéséről ez idő szerint csak ideiglenesen lehet gondoskodni. A tanfelügyelő Varjassy polgármestert fogja megkérni, hogy azokat a városházán a főispáni hivatalos helyiségben helyezhesse el.

* Aradmegye új kézi térképe az új helységnevekkel. Aradon készült s aradi kiadás. Ez a kis térkép a modern kartografia valódi remeke. 1:375.000 kicsinyítésben 7. színű, a különböző járásokat külön színben tünteti fel. A hegyrajz pedig modern reliefszerű nyomással érdekesen domborodik ki a térképen. Az igazán szakszerű kivitel Kállay litográfiáját dicséri. A térkép Ingusz I. és fia cégnél jelent meg, ára 30 fillér.

* Új könyvek. Bölsche: Szeralem az élők világában, Dumas: Napóleon, Biró: Kunszállási emberek, Lázár: Bethulia, Barret: A towerhilli titok, Jászai: Nemzeti államok, Sombart: Die Juden, kaphatók Kerpel könyvkereskedésében.

* A maffia boszúja. (A legizgatóbb film az Urániában.) Soha még filmnek olyan feltűnő nagy sikere nem volt, mint az Uránia most bemutatott képének, amelynek címe A maffia boszúja. A legjobb olasz filmgyár, a milanoi Pasquali cég dolgoztatta fel ezt a hálás témát költséget nem kímélve. Pazar a kép kiállítása s meglepőek, eredetiek a jelenetvezetések, fordulatok. A nézők lélegzetüket visszafogva lesik a filmen történendőket s mikor a képnek vége, mint valami izgató álomból ébred fel a közönség. A hatást leírni lehetetlen. Ez a kép olyan, hogy mindenkinek meg kell néznie. A legkitűnőbb megkonstruált kép az az álarcosbáli jelenet. A maffia egyik tagja törrel közeledik a miniszter felé, hogy leszurja. A gyilkos kéz lecsap s a miniszter megtántorodva a földre zuhan. A maffia tagjai az általános tumultusban elmenekülnek. A boszú azonban még sem sikerült. A sors ugyanis véletlenül éppen a miniszter öccsét szemeli ki a tett végrehajtására. Ez visszaborzad a rémes testvér-

gyilkosságtól s idejében értesíti fivérét. Menekül-
nie azonban az utolsó pillanatban egyiküknek
sem lehet s így összebeszélnek, hogy végig ját-
szák a gyilkosság komédiáját. A maffia tagjai
ezután az igazságszolgáltatás kezébe kerülnek. A
szenzációs film még csak holnap marad mű-
soron. 175

* **Dr. Gar el Hama az Apollóban.** (A rep-
riz óriási sikere.) A diplomás gazember izgalmas
története, úgy látszik, ma még jobban érdekli a
mozsizinházbajáró nagyközönséget, mint amikor
először került vetítésre a bravuros kép. Soha
annyian nem ostromolták meg az Apolló színház
pénztárát, mint ma. Valamennyi előadásán, jóval
a kezdés előtt le kellett zárni a pénztárt, mert
az összes jegyek a páholyokkal együtt elkelték.
A színház igazgatósága számítva a nagy érdek-
lődésre Dr. Gar el Hama előadásának idejére újabb
négy villamos vonjálatot szereltetett fel, hogy a
nézőtéren állandóan friss levegő legyen. Így a
repiz óriási közönségének szórakozása minden
tekintetben zavartalan volt. Minduntalan megnyi-
latkozó frappáns tetszés kísérte a kép vetítését.
Örömmel látta viszont a közönség a detektiv-
dráma ismert, népszerű alakjait, akik derekas já-
tékkal és haláltmegvető produkciókkal emelik ezt
a drámát az összes moziképek fölé. Ugy mint a
bomutatáskor, most is a megrázó vonatjelenettől
volt a legjobban elragadtatva a közönség. 177

TÖRVÉNYKEZÉS.

Melyiket szeressem?

— Aki szerelemféléből megölte a testvérét. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, augusztus 7.

Ferde községben, Krassószörénymegyében két
testvér, *Kristyu Simon* és *Kristyu Sebestyén*
ugyanannak a leánynak tette a szépet. A gyö-
nyörű *Handrea Rozália* sokáig nem tudott vá-
lasztani közöttük, végre is Sebestyén felesége
lett. Simon, az idősebbik testvér lenyelte keserü-
ségét s még az anyakönyvvezetőhöz, meg a pap-
hoz is saját kocsiján vitte a fiatal párt. Mikor
azonban a lakodalmass menet a leány szüleinek
házánál elköltött ebéd után szedelődzködni kez-
dett s az új házaspár megint csak Simon kocsi-
jára kapaszkodott fel, hogy hazatérjen, a mellő-
zött szerelmesből kitört a visszafojtott indulat,
rátámadt a fiatal asszonyra s rossz személynek
nevezte, lekergette férjével együtt kocsijáról s utá-
nak kiabálta, hogy szüleinek házába, hová Se-
bestyén feleségét vinni akarta, nem engedi be
őket.

A megszügyenített fiatal pár restelkedve, gya-
log ballagott haza, mögöttük összesugtak az em-
berek. Alig értek haza, ott volt már Simon is.
Legelső dolga volt szétkergetni a zenészeket,
majd felrugta a kikészített vizesdézst, melybe
román szokás szerint a vendégek pénzájándé-
kaikat dobják az új házasság számára. Ekkor az-
tán kifogyott *Krizsán Sebestyén*-ből a béketűrés.
Nekirontott bátyjának, birokra keltek, egyszerre
megvillant a fiatal férj kezében a kés és hét
szurást ejtett *Kristyu Simon*-on. A sebek halálo-
sak voltak mind. A csendőrök még azon este el-
vitték a gyilkost, kit a lugosi törvényszék két évi
börtönre ítelt. A temesvári királyi tábla ma tár-
gyalta az ügyet, s miután adat merült fel arra
nézve, hogy a megölt Simon kezében is kés volt
s önvédelem látszik fenforogni. *Bizonyítás kiegé-
szítését* rendelte el.

§ **Sulyos ítélet.** *Londonból* jelentik:
Azt a két szüfrazsettet, akik *Asquith* mi-
niszterelnöknek dublini látogatása alkalmá-
val a színházat fel akarták gyújtani, a bi-
róság ma öt évi kényszermunkára ítélte.

§ **Uj ügyvéd.** Az aradi ügyvédi kamera köz-
hírré teszi, hogy *Lócs Rezső* dr. ügyvédet, Arad
székhelylyel, az ügyvédek lajstromába felvette.

Rémuralom Törökországban.

— Uj harcok Montenegro határán. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, augusztus 7.

A kormány a lakosság megnyugtatása végett
több vizsgáló-bizottságot nevezett ki. Az első bi-
zottság meg fogja állapítani az április 13-iki ál-
lamcsiny igazi szerzőit, akik *Abdul Hamidot* a
tróntól megfosztották. A kormánynak erre nézve
számos bizonyítéka van. A második bizottság meg
fogja indítani a vizsgálatot a hadügyminisztérium
eltűnt hatvanötezer fontjának dolgában, amely
összeget választási célokra fordítottak. A harma-
dik bizottság a pénzügyminisztérium s a negye-
dik a flotta-bizottság számadásait fogja felül-
vizsgálni.

Konstantinápoly, augusztus 7. Az első had-
test parancsnoka közzétette az *ostromállapotra vo-
natkozó rendeletét*. Ebben megtiltja a *katonatisz-
teknek*, hogy bármilyen beszédet mondjanak, tilosnak
mondja a hadseregellenes iratok nyilvánosságra
hozatalát, megtiltja a rendőri engedelem nélkül
tartott nyilvános, vagy a klubokban tartandó titkos
ülések megtartását bármilyen politikai párt érdeke-
ben, vagy ellen való agitálást, bármilyen, a kormány
politikájára és a mostani benső politikai hely-
zetre vonatkozó iratok nyomtatását és terjeszté-
sét, vagy ilyen tartalmu plakátok kifüggesztését
és újságmellékletek nyilvánosságra hozatalát, ha
azokra a kormány külön engedelmet nem ad. A
rendelet úgy intézkedik továbbá, hogy a csapszé-
keket és sörházakat éjféltől be kell zárni és éj-
fél után engedelem nélkül senkinek sem szabad
az utcákon járni. Nem szabad az utcán a közön-
séget fölizgató módon szaladgálni, vagy kiabálni.
Fegyverviselés és használata szinte tilos.

Üszkü, aug. 7. Arra a hirre, hogy a kama-
rát föloszlatták, a gyakori tiszték visszatértek
csapatestükhöz. *Ibrahim basa* újra összehívta az
albánokat, hogy a tárgyalást velük folytassa. Azt
hiszik, hogy az albánok most még nagyobb és
súlyosabb követeléseket fognak támasztani.

Szalóniki, aug. 7. *Ibrahim basa* az arnóta-
vezérek előtt kihirdette a kamara föloszlatásáról
szóló tudósítást és hozzátette azt, hogy az új
választások, amelyek semmiféle befolyás alatt nem
fognak állani, három hónap lefolyása alatt meg-
történnek. A hatóságnak semmiképpen sem szabad
a választásokba avatkozni. Az arnóták ezt leirha-
talan lelkesedéssel vették tudomásul és egyre
éltették a szultánt. A szultánnak törhetetlen
hűséget esküdtek és a szultánnak, a nagyvezér-
nek és a szenátusnak köszönő föliratokat küldtek.

Konstantinápoly, augusztus 7. Nagy-
számu arnóta *Valona* környékén gyüleke-
zik és be akar hatolni a városba.

Szofia, augusztus 7. A Kocsánében történt
mészárlás mindjobban izgatja a lakosságot. A
mészárlásról borzalmas hírek érkeznek. A mace-
dóniai bolgár vezérek elhatározták, hogy vasár-
nap számos tiltakozó gyűlést rendeznek az or-
szágban. Macedóniából újabb merénylőhírek ér-
keznek. Így azt jelentik, hogy *Zelenikovónál* a
merénylők egy vonatot a levegőbe röpítettek.

Cetinje, aug. 7. A török követ kijelentette,
hogy Montenegro válaszával nincs megegyedve
és közölte a külügyminiszterrel, hogy miután a
követelt elégtételt nem kapta meg, ma, vagy hol-
nap elutazik *Cetinjéből*.

Konstantinápolyból jelentik: *Ristov-
ban* a török csapatok és a montenegrói
katonák között összeütközésre került a do-
log. A montenegróiak tüzéségüket is bele-
vonták a küzdelembe.

A *Köln. Ztg.* pétervári levelezőjének az orosz
külügyminisztériumban szerzett értesülése meg-
erősíti azt a hirt, hogy Zürichben török és olasz

diplomáták között tárgyalás folyik, amely ugyan
rövid ideig megszakadt, most azonban ismét to-
vább folytatják. A *pétervári olasz nagykövet vezetői*
ezeket a tárgyalásokat. A tárgyalások újra fölvéte-
lét a most engedékenyebb Törökország kezdemé-
nyezte.

HIREK.

Egy aradi inas revolveres merénylete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Ma délután két órakor megjelent *Czirkál*
Gyulának Boros Béni-tér 22. számú házában lévő
asztalos műhelyében *Markovits Imre* nevű üve-
gező tanonc, hogy gazdája, *Szemes Lajos* részére
egy számlát inkasszájon. Ebben a műhelyben
dolgozik *Stéger János* 15 éves asztalos tanonc
aki az üveges tanulóknak haragosa. Ezelőtt három
héttel verekedtek a fiuk és azóta *Markovits ál-
landóan megtorlással fenyegette a pajtását*. *Fló-
bert* pisztolyt hordott állandóan a zsebében, mely
öt milliméteres golyóra volt töltve, sőt két három
lövedéket is tartott készletben a vérontástól
sem visszarettenő gyermek. Minthogy a számlát
nem tudta átadni *Czirkálnak* ma délután, mert ez
nem volt otthon, bement az asztalos műhelybe
és az ott lévők füle hallatára lövéssel fenye-
gette meg *Stéger* és a pisztolyt is megmutatta,
amelyet a leszámolóhoz használni fog. Ezután tá-
vozott a műhelyből, de az asztalos tanuló utána
ment, hogy ellenfelétől elvegye a revolvért és a
rendőrségnek adja át. A kapu aljában találkozott
a két fiu.

— Add a revolvért — mondotta *Stéger*.

— Nesze felelte *Markovits* és közvetlen kö-
zelből *torkába lőtt* amannak. Ezt elborította a vér,
összeesett, a merénylő pedig kifutott az utcára,
majd a szemközti lévő *Reusz*-házba menekült. A
lövés zajára a műhelyből kifutottak, utána ve-
tették magukat és az említett ház udvarán lefog-
ták, amikor a kerítésen akarta átvetni magát,
hogy a *Dobó*-utcára meneküljön. Futás közben
ugy látszik arra határozta el magát a gyilkos fiu,
hogy aki hozzágyul, azt lelővi, mert a pisztolyból
kilőtt golyó hüvelyét kivette és újra élesre töltött.
Időközben megérkezett a helyszínre *Videki Gusztáv*
ügyeletes rendőrtiszt, aki a sérült fiut a kór-
házba szállította. Ott megállapították, hogy a
sérülés súlyos. Azt vallotta az öt kihallgató rend-
őrtiszt előtt, hogy *Markovits* már vasárnap a
fürdőben leakarta őt löni, mert néhány héttel ez-
előtt összeverekedtek és a reája támadó üveges
inas kezéből kicsavarta az üvegvágóját és össze-
törte, nehogy azzal újból megtámadhassa. A me-
rénylőt a rendőrség őrizetbe vette. Cinikusan,
megbánás nélkül vallotta be, hogy azért lőtte le
a pajtását, mert ez a verekedés óta megtorlásra
készül és félt, hogy visszakapja az ütlegetet.

— **Személyi hir.** *Urbán Iván* Arad város és
Aradvármegye főispánja holnap több hétig tartó
üdülés céljából Karlsbadba utazik.

— **Eladott királyi birtok.** *Ferenc József*
királynak *Gastein* fürdőben nagyobb kiterjedésű
birtoka van, amelyen több rádium tartalmu for-
rás is van. Ezt a birtokot most *Gastein városa*
megvette harmadfél millió koronáért s a királyi ház
családi alapjának kezelésége és *Gastein* város
polgármestere a szerződést már a napokban alá
fogják írni. A birtokra több külföldi és belföldi ér-
dekes csoport is tett ajánlatot, az egyik ötödfél mil-
lió koronát ígért a birtokért, de a király mégis
Gastein városának ajánlatát fogadta el. Tavaly
ugyanis hire járt, hogy a birtokot külföldi embe-
rek meg akarják venni s minthogy a *gasteiniak*
attól féltek, hogy hires fűdőjük egy része így ide-

gen kézbe kerül, Straubinger polgármester és Ecker dr. kormánytanácsos arra kérték a királyt, hogy a birtokot nekik adja el, amit az uralkodó meg is ígért.

— **Tizennégymillió ajándék.** *Essenből* jelentik: A Krupp-család, amelynek tulajdonában vannak a híres ágyugyárok, ma száz éves jubileuma alkalmából 14 millió márka összegű jubileumi alapítványt létesített.

— **Az aradi üdülőttelep új helye.** A város a munkásbiztosító pénztárral együtt munkás üdülőttelepet létesít tüdőbetegek részére és egy bizottság a gyermekmenhely mellett jelölte ki a telep helyét. A törvényhatósági bizottság legutóbb tartott közgyűlésén kimondotta, hogy lelkesedéssel pártolja és támogatja az eszmét, de a kiválasztott helyet nem tartja megfelelőnek és azért nem is adja át a munkáspénztárnak. Utasította egyúttal a közegészségügyi bizottságot, hogy megfelelőbb telket keressen. Az megtörtént és *Tisch Mór* dr. főorvos a bizottság ma délután tartott ülésén számolt be az eddig történekről és javaslatára egyhangulag megegyeztek abban, hogy a *Csálarődében* öt holdas parcellát kérnek a tanács, illetve a közgyűlés révén a földmivélsügyi minisztertől. A város feladata lesz az odavezető útról gondoskodni.

— **Megőrült egyetemi tanár.** *Prágából* jelentik: Az éjjel *Tilsch Manó* 46 éves egyetemi tanár leugrott második emeleten levő lakásának ablakából az utcára, ahol eszméletlenül terült el. A közelben levő mentők autója hamarosan felvette és siettek vele a kórházba. Utközben az egyetemi tanár eszméletre tért és örülési rohamában betörte a mentő autó ablakát és meg akarta fojtani az orvost. A mentők megkötözték a szerencsétlen orvost, aki a kórházban egy óra múlva meghalt. *Tilsch* a prágai egyetemen az osztrák magánjognak volt a tanára és legutóbb a jogi kar dékánja volt.

— **Megbékültek a pilótaiskola alapítói.** A minap irtunk róla, hogy *Teleki Tibor* gróf és *Asbóth Oszkár*, az aradi pilótaiskola alapítói között differenciák keletkeztek. Ez ügyre vonatkozólag ma a következő sorokat kaptuk:

„Viszálykodás az aradi pilótaiskola körül” cím alatt megjelent közleményre kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy a közöttünk fenforgott ellentét téves információból eredt s miután ez nemcsak a mi, hanem az általunk képviselt ügy érdekében a legkielégítőbb módon lett eloszlaltva, erről a nagyközönséget azzal értesítjük, hogy az Arad város fejlődésére és idegenforgalmára felette fontos pilótaiskolát és repülőgépgyártást a legközelebbi időben megnyitjuk, illetve megkezdjük. Ennek akadályát eddig csak az képezi, hogy a hadügyminisztériumtól a szükséges engedély még nem érkezett le, de a legilletékesebb helyről nyert értesítés szerint az engedély már megadatott s annak leérkezését már minden nap várjuk. Addig is az általunk szerződötett hazai aviatikusaink által a közeli vasárnapok egyikén *Aradon látványos repülést rendezünk*, melyre már most felhívjuk a közönség szíves figyelmét. Arad, 1912. augusztus 6. *Teleki Tibor, Asbóth Oszkár.*

— **Elítélt aradi dinnyeárusok.** A napokban megkezdett piaci razzákat ma ismét folytatta a rendőrség és több kocsiakomány dinnyét kobozott el, mert azok éretlenek voltak. Ma már *Jó Béla* helyettes rendőrbíró megkezdte az egészségügyi kihágás címén feljelentett árusok ügyében a tárgyalást. A legnagyobb rész beismerésben lévő vádlottak közül ma *Lukács Miklós* kürtösi, *Hannekker Vendel* óthalmi, *Plenner András* ujanáti, *Strettká Péter* pécskai és *Baranyi András* pécskai lakosokat 50—50 koronára, illetve három napi elzárásra ítélte. A többi személyazonosságuk megállapítása után elbocsátották és a jövő hét folyamán ítélkeznek felettük.

— **Uj női pilóta.** *Wienerneustadiból* jelentik: *Steinsteiner Lili*, aki az ősz óta az itteni aviatikus iskolában képezte magát, ma kezdette meg pilóta vizsgáját. A kisasszony lesz a monarchia első női pilótája.

— **Fegyelmi vizsgálat egy házasság miatt.** *Budai Zsigmond* nadabi községi jegyző néhány hónappal ezelőtt anyakönyvvezetői minőségben összeadott egy házaspárt és nem törődött azzal, hogy a menyasszony még nem tiz hónap óta özvegy. Már pedig a törvény kerek tiz hónapos időközti parancsol az első férj halála, vagy a válás és az új házasságkötés között. A belügyminisztériumban fölfedezték ezt a mulasztást és a miniszter rendeletére Arad megye közigazgatási bizottsága ma fegyelmi vizsgálatot rendelt el Budai ellen.

— **Egy gyorsvonat veszedelme.** *Kolozsvárról* jelentik: *Köves Herman* nagyszebeni hadtestparancsnok ma este a gyorsvonaton Kolozsvárra érkezett, a hol három napig marad és az ott állomásozó ezredeket fogja inspiciálni. Kolozsvárról, magának a hadtestparancsnoknak elbeszéléséből tudta meg környezete, hogy utközben baleset érte azt a vonatot, a melyen utazott. Kiküldőszögnél, a mikor már a gyorsvonat, amelynek utolsó kocsija a hadtestparancsnok szalonkocsija volt, elindult, szembejött vele Parajd felől egy másik vonat. Az összeütközés következtében a gyorsvonat két utolsó kocsija megrongálódott s a szalonkocsi össze is tört. A hadtestparancsnok éppen feküdt a kocsiban és újságot olvasott, a mikor podgyásza hirtelen ráeset és nagy csörömpölés és recsegés hallatszott. A hadtestparancsnok megijedt, de nem sérült meg. Az utána következő kocsiban azonban két nő könnyebb sérülést szenvedett. A szalonkocsit, amelynek ablakai betörték s egybéként is erősen megrongálódott, Tövisen lekapcsolták s *Köves Herman* a gyorsvonat egyik rendes fülkéjében folytatta útját. Kolozsvárról a hadtestparancsnok maga beszélt el szállójában szerencsés kimenetelű balesetét.

— **A poétaleány — fotográfus.** *Nagyváradról* jelentik tudósítónk: *Miklós Jutka*, a tehetséges költőnő, akinek neve még nemrégiben a magyar szépirodalmi folyóiratokban szerepelt, a napokban Nagyváradon megnyitja fényképező műtermét. *Miklós Jutka*, *Miklós Albert* nagyvárad fakeskedő leánya a modern magyar irodalom poétanőinek legjelesebbjei közé tartozott. A kiváló költőnő azonban nem látta teljesítettnek a maga hivatását azzal, hogy szebbnél-szebb verseket ír. Az élet nem elégszik meg a költői szépségekkel: keményebb és prózaibb munkát is követel tőle, aki kenyeret akar cserébe kapni érte. *Miklós Jutka* pedig úgy gondolta, hogy a tanítónő katedra, vagy pedig az írógép csak a nélkülözéssel és lélektöréssel fizet a robotlással szemben. Elhatározta tehát, hogy mesterséget tanul. Még pedig nem itthon. Körülbelül két évvel ezelőtt kiment Amerikában lakó nővéréhez és New York egyik legnagyobb fényképészeti műtermében nekifogott a fotográfálás mesterségének kitanulásához. Erősen, szívósan, egy acélakaratu nő kitarásával tanult. Alig hogy tudott róla a nagyközönség. Eleinte még küldött haza egy-két verset, vagy cikket, utóbb azonban minden írása elmaradt. Magának talán dolgozott, de a nyilvánosság számára egyelőre beszüntette az irodalmi működést. Ellenben annál buzgóbban végezte új mesterségét és a fotográfálás terén művészi tökéletességre tett szert. *Miklós Jutka* azzal a programmal ment ki Amerikába, hogy ott telepedik meg és jó ideig nem jön haza Magyarországra. A honvágy azonban ezt az elhatározást szétfújta. A napokban levelet írt családjának és tudatja, hogy haza akar jönni Magyarországra és valahol fényképészeti műtermet fog nyitni. Három város között próbál választani. Ezek: Budapest, Nagyvárad és Kolozsvár. Hiszi, hogy megél belőle, mert teljesen új és ismeretlen felfogást és kidolgozást hoz magával.

— **Óriási zivatar Csanádmegyében.** Makó felett ma délután óriási zivatar vonult át sűrű menydörgés és villámlás kíséretében. A nagy vihar az egész megyét érte és több helyen súlyos károkat okozott. A Battonya Kovácsháza közötti telefon vezetékét megrongálta, a kunágotai templomba a villám lesújtott, de kárt nem okozott. Nagylakon, Mezőhegyesen az egy óra hosszat tartó zivatar nagy károkat okozott.

— **Ellopott rendjelek.** Az aradi rendőrség ma este tiz órakor távirati megkeresést kapott a váci rendőrkapitányságtól, hogy tolvajspaciálistát keressen. Az enyveskezü férfiú ugyanis Vácot betört *Amdreánszky István* báró ottani lakos villájába, míg a báró külföldön tartózkodott és a Wertheim kassza feltörése után nem pénzt, nem is ékszer, se nem értékpapírokat vitt magával, hanem ellopta a főr összes rendjeleit. A sürgöny szerint a Szent István rend kiskeresztjét, a Lipót-rendet, a porosz Vörös Sas-rendet, a török Takova rendet, az olasz Viktor Emánuel rendet egy spanyol rendjelet és emez összes kitüntetéseknek aranyláncon függő kicsinyített mását vágta zsebre a különös betörő, kiről azt hiszik, hogy valamely rendjelszedelő bandának a tagja. Azt sem tartják kizártnak, hogy csak fémértékük miatt lopta el az ordókat és azokat zálogba is csapja. Az aradi rendőrség értesíti az összes zálogházakat és ékszerészeket az esetről és kéri az esetleg jelentkező letartóztatását.

— **Pusztító tüzek.** *Szatmárnémetiből* jelentik: *Pettyén* község lakossága egész ideig gabona termését a község határában hordta össze. Tegnap éjjel a gabonatermés eddig ki nem derített okból kigyuladt, több mint 3000 kereszt buza és rozs elégett. — *Kassáról* jelentik: *Osván* ma nagy tüzvész pusztított. Hét lakóház, 17 gazdasági épület leégett. Bár a termést még nem hordták be a mezőkről, a kár mégis igen tetemes.

— **Eltűnt pénzeslevelek.** *Bécsből* jelentik: Az itteni postán két értékes ajánlott levél tűnt el a múlt hó 27-ikén. Az egyik levelet a csehországi iparbank adta fel a Berliner Deutscher Bank címére, ebben a levélben 15.000 márka volt, a másodikat a Wiener Bank Verein adta fel egy berlini nagykereskedő címére 10.000 rubel tartalommal. A két levelet egy és ugyanazon postahivatalban adták fel és egyik címzett sem kapta meg.

— **A villámcsapás áldozatai.** Az arad megyei *Holdmészeről* jelentik: Tegnap délután nagy vihar vonult el a község felett. A sűrűn csapkodó villám becsapott *Muste Voica* gazdának az istállójába. A villámcsapás az istállóban levő állatok közül három tehenet és két kecskét agyoncsapott, azonkívül meggyújtotta az ott felhalmazott takarmány egy részét. A tüzet csakhamar eloltották és így nagyobb baj nem történt. — *Szatmárnémetiből* jelentik: *Trata Ilona* a község határában legeltette tegnap délután libáit. A hirtelen keletkezett vihar elől az egyik terebélyes fa alá menekült. A villám azonban belecsapott a fába és a leány nyomban meghalt.

— **Vizbefulástól megmentett gyermekek.** Ma délelőtt az aradi maros evező egyesület csónakháza előtt játszadoztak *Veres Imre* máv. hivatalosolga *Imre* nevű 11 és *István* nevű 6 éves fiai. A fiatalabbik közel jutott a folyóhoz és mikor lehajolt, hogy a vízből igyon, megcsuszott, a hullámok közé bukkott. Bátyja látva, hogy öccse felett már összecsap a víz, utána ugrott és kiakarta menteni. A két gyermek viaskodását a partról észrevette *Pelc József* az ingyen fürdő szolgálja, ruhástól a folyóba vetette magát és a fiukat megmentette a vizbefulástól. A városházán átadta a derék életmentő a gyermekeket *Kovács Antal* rendőrhadnagynak, akitől atyjuk vette át.

— **A Polgári Takarékpénztár új helyiségei.** Van szerencsénk az igen tisztelt ügyfeleinket értesíteni, hogy hivatalos helyiségeinket f. hó 8-tól kezdődőleg az *Andrássy tér 22. szám alatti saját házunk első emeletére* helyeztük át. 5021

— **Brillians, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor elsősorú* ékszerésnél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Itt van a Charles Cirkusz.** Mosolygó arcu, metszett szemű kínaiak, marcona, napbar-nította arabok, cowboyok, tripolisziak, indiai faki-rok csoportja járkal szanaszét a városban. Mi van ma? Megérkezett a Charles Cirkusz! A reggeli órákban, mint már jeleztük, megérkezett az 57 kocsiából álló különvonat s dél felé már a kész sátorvárosba szállították be a sok exotikus állatot. Tevék, zebrák, lámák, egy csomó exotikus házi-állat, hét remekszép példány elefánt, köztük két kis elefánt gyermek, egy csoport szebbnél szebb nemesvérű paripa, stb. vonult be a sátorvárosba, hogy 5 napig az aradi közönségnek szórakoztató alanyai legyenek. Persze van is érdeklődés város-szerte. Férfiak, nők, gyermekek, minden társadalmi osztály képviselve volt az érdeklődők sorá-ban. Hogyis ne, hiszen ilyen óriási vállalat, ilyen amerikai aranyu cirkusz még nem volt városunk-ban. A ragadozók természetesen zárt kocsi-kban vannak, s azokat csak 9-ikétől lehet csekély belépődíj ellenében megnézni. Ma csütörtökön aug. 8-án este 8 órakor van a diszes megnyitó előadás, melynek keretében föl lépnek az összes attrakciók, ragadozók, szelid vadak, s be fogják mutatni mű-vészetüket a világ legnevesebb artistái is, s igazolni fogják, hogy a Charles Cirkusz a legelőke-lőbb szórakozóhely. A délutáni előadásokat a szü-lők figyelmébe ajánljuk, s ugyszintén a vidékiek-nek is kényelmesebb a délutáni előadások meg-tekintése. Csak 5 napig marad városunkban a vállalat, használjuk ki az időt!

— **Orvosi körökből.** *D. Graur* Viktor dr egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szak-rendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasa-szállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J.-utcából is.

— **Születések, halálozások és házassá-gok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 7-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Endreffy Lajos szolgabírói irodatisztnék Emilia nevű leánya. Nesin János bérko-csi tulajdonosnak János nevű fia. Krizsán Sándor napszámosnak Iván nevű fia. *Meghalt:* Jovanov Dö-mötör 63 éves napszámos. Hanyecz Ilona 13 éves leány. Özv. Gábris Jánosné 72 éves pályasír özvegye. Szabó Zoltán 17 éves kereskedő segéd. *Házasságot kötött:* Dessnant Gyula kereskedő Szabó Máriával, Pell Béla fékező Miklós Erzsébettel.

— **Iskola beiratás közeledése.** Már most is sok vidéki szülő fordul meg Fischer Simon Nagy Áruházában, Arad, Szabadságtér 12. sz. alatt, ahol a legolcsóbban lehet beszerezni teljes gyermek kelengyét és iskolai szükségleti tárgya-kat. Fischer Simon Nagyaruháza mindig kedvenc bevásárlási forrása marad az aradi és vidéki t. közönségnek. Ez nem is csoda, mert minden aktuális alkalommal igyekeznek a t. vevőkörének be-bizonyítani, hogy úgy a nagy választékkal, mint az olcsó árakkal bármelyik fővárosi áruházzal lépést tart. Különösen feltűnő olcsó árakban kap-hatók gyermekék részére: fehéreneműek, kalapok, esőernyők, sapkák, harisnyák, iskola táskák, könyv-szijak, tolltartók, zsebkések, erszények, zsebkend-ők és még ezerféle, itt fel nem sorolható cikkek. 4969

— **Szabó-féle pármái ibolya** szappan a legfíno-mabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forga-lomba hoztak. E szappan lágy habja az arcórt üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3/ drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hanzu Nesz-tor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. 4041

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger boyok.** Telefon 816.

— **A Biró-féle „Havasi Gyopár Crém Paris ban.** Egy elsősorú és kiváló magyar szépítő-szernek a kitüntetéséről értesülünk. A párisi higienikus kiállításon a Grand Prix érdemke-resztjével, aranyéremmel és díszoklevéllel tün-tette ki a zsüri a dr. Biró-féle „Havasi Gyopár-Crém” készítményeket. E magas kitüntetés fe-lülmulhatatlan és legjobb arcápoló-szereket érte és ezzel szinte bebizonyítva látjuk, hogy koz-metikai termékeinkért nemcsak restelkednünk nem kell a külföld előtt, de azok helyüket megállva, versenyképesek is. 50/3

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pas-tilla** 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-tér. 4676

— **Confetti, serpentin, lampionok** és leg-ujabb képeslapok Kerpel Izsónál kaphatók.

— **Francia és angol könyvek Kerpelnél.**

TARKASÁGOK.

(Külföldiek és magyarok.) Magyar urak, akik-nek pénzüik és automobiljuk volt rá, nemrégiben ki-rándulást rendeztek Konstantinápolyba. Az automobil-turából az egyik résztvevő számára valóságos tortura lett, amikor utközben Tusnádfürdőn kiszállt, hogy az ottani fodrászszal helyreigazítsa rendezetlen szakáll-viszonyait. Délután volt, azonkívül sötét volt a bor-bélyműhelyben, úgy, hogy gyergyát kellett gyújtani. Amikor fizetésre került a sor, a borbély megelőzte a vendég szerény kíváncsiságát s három koronát kért a műtétért. Az automobilos ur szó nélkül fizetett, csak a fejét rázta és bizonyára azon járt az esze, miért kell a magyar Tusnádfürdőn háromszor annyit fizetni, mint például Trouvilleban, vagy Badenben.

Ez szintén borbélytörténet. Lejátszódott a stájer-orosz Radkersburgban. Egyszerre két ur toppant be a borbélyüzletbe s a borbélylegény zavarban volt, nem tudta, kit szolgáljon ki előbb. A fiatalabbik ven-dég szerényen visszahúzódott, de a másik, az öregeb-bik tiltakozott az udvariasság ellen.

— Foglaljon helyet, uram — mondta, — ön bizonyára idegen, az ön ideje tehát értékesebb. Ön idehaza vagyok, ráérek.

A megszólitott ember erre tényleg elfoglalta he-lyét s mialatt borotválták, hallotta, hogy az udvarias öreg bácsit „gróf urnak” szólítják a boltban.

— Ki az az ur? — kérdezte kíváncsian a bor-bélytól.

— Stürgkh gróf, az osztrák miniszterelnök bátyja.

Van egy harmadik történet is. Ez Bártfafürdőről szól. A fürdő közönségének ma csak egyetlen terem áll rendelkezésére, ahová fizetség nélkül lehet bejutni és társalogni és ez a gyógyterem, ez azonban az idén teljesen el van hanyagolva. Más fürdőkből kirándulók, vendégek érkeznek ide igen gyakran és e vendégeket este bevezetjük a gyógyterembe (nappal nem tehetjük, mert a gyermekek zongora-leckét vesznek a gyógyte-remben), de, uramfia, vaksötétség fogad bennünket, van ugyan szép csillár, de az igazgató rendeletéből e terem nem szabad kivilágítani, hogy annál több jus-son a dédelgetett kaszinónak és így gyakran megcsik az, hogy a fürdővendég gyertyát visz magával a gyógy-terembe, hogy annak világítása mellett zongorázhassa-nak és ilyen muccsai módon szórakozzanak.

Ime, így vigyáznak a fürdővendégekre a külföld-ön és amugy bánnak velük Magyarországon!

(*Furcsa haláleset.*) Két ur beszélget a kávéhá-z-ban. Többek között mondja az egyik:

— Hallotta a legujabb halálesetet? Tegnap meg-halt egy ember, aki naponta egy liter kölni vizet ivott.

— Borzasztó! És miért ivott épen kölni vizet?

— Mert Kölnben lakott . . .

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetésel osztály	151
Nyomda	151

Biztos gyógyszer: gyomor- és eukorbetegnek, kőszvény hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorerést azonnal megszünteti. A vállalat tulajdonosa: 8271

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-18

Főraktár: Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad.
Kapható: Éles Ármán, Nagy Farkas, Dalmel Lajos, Dürr, Fejér Gyula stb. cégeknek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A szőke asszony. Nem hiányzik belőle a me-semondó készség, de amit itten ír és ahogyan megírja, az végig sablon.

L. B. Az alispáni hivatalhoz kell folyamodnia.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetéseképtelenségek.** A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseképtelenségeket je-lenti: Pap János Pankota, Iricz és Fischer Bu-dapest.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 7.

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kinálat kielégítő, vételkedv gyenge, 20 ezer mm. alig tartott.

Határidő.

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Buza 1912 októberi	11.38—11.39	11.43—11.44
Buza 1913. áprilisi	11.75—11.76	11.78—11.79
Rozs 1912. októberi	9.6—9.27	9.33—9.34
Tengeri 1912 aug.	9.05—9.05	9.06—9.07
Tengeri 1913. májusi	7.49—7.50	7.49—7.50
Zab 1912. októberti	9.59—9.60	9.58—9.60

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Augusztus 7. —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	—	—	—	107.85
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	—	87.15
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	—	—	—	76.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	—	—	—	87.—
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	89.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	—	—	—	213.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	142.—
Osztrák járdék papírban	—	—	—	86.80
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	90.—
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	112.80
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	—	86.70
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	20.76
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	853.25
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	625.75
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	714.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.07
Német birodalmi márka	—	—	—	117.67 ¹ / ₂
Londoni vista	—	—	—	240.95
Páris vista	—	—	—	95.37 ¹ / ₂
10 márkás arany	—	—	—	23.54

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. augusztus 7.

Buza (szokvány-minőség):

16 kilogrammos	—	—	—	10.50	10.60
77	—	—	—	11.60	11.70
78	—	—	—	10.70	10.80
79	—	—	—	10.80	10.90

Buza (Temesvári keresk. áru):

16 kilogrammos	—	—	—	10.40	10.50
Rozs	—	—	—	9.00	9.10
Arpa	—	—	—	9.00	9.10
Zab	—	—	—	9.40	9.50
Tengeri	—	—	—	9.25	9.30

Kőbányai sertés piac.

Augusztus 7

Augusztus 6. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 155—156 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 164—166 fillér. Közép (páronként 240—280 kg.) 170—174 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi augusztus hó 4. napján volt készlet 37421 drb. — 1912. augusztus hó 5-én felhajtott — drb. — 1912. augusztus 5-én elszállított 232 drb. — 1912. augusztus 6. napjára maradt készletben 37189 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Modern Szinpad, a Központi-szálloda kerthelyiségében.Igazgató: **Bérczy Jenő.**

Ma, csütörtökön, 1912. augusztus 8-án.

:-: **Nagy nemzetközi varieté előadás.** :-:

Világvárosi műsor keretében fellépnek:

Róna Hilda,
énekesnő.**Helle Ridgway,**
angol szubret.**Zulajka,**
keleti táncosnő.**Arany Sári,**
kabaret-énekesnő.**Astro,**
komikus zsonglőr.**Smith and Bella Jackson,**
kiváló néger duett.**Les Malina,**
amerikai excentrikusok.**Listers Kelly,**
eredeti angol táncidil.**Bergmann,**
komikus.**Zöldi Marci,**
komikusok és a többi elsőrendű tagok.**Vas Feri,**

Naponta két bohózat.

Helyárak: 2 és 1 korona.

Kezdeté este 1/9 órakor.

Kedvezőtlen idő esetében az előadás a teremben tartatik meg.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. augusztus 8-án

1. Aggregények Klubja. Kacagtató. — 2. Pali rózsája. Mulatságos. — 3. Fekézetetlen asszony. Humoros. — 4. Brazíliai állattenyésztés. Természeti felvétel. — 5. A Maffia boszúja. Dráma. 2 felvonásban.

Előadások délután 1/2 7 órától kezdve esti 1/2 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi szinpadja

Ma csütörtökön, 1912. augusztus 8-án:

1. Dél Olaszország. Remek természetutáni felvétel. — 2. Két jóbarát. Megható dráma. — 3. Polidor ebédje. Kacagtató. — 4. Dr. Gar el Hama a legérdekesebb detektív sláger 3 felvonásban.

Előadások kezdete délután 6 órától folytatólagosan este 11 óráig.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.**NYILTTÉR.*****Dr. Löcs Rezső**

ügyvédi irodáját 4978

Arad, Salacz-utca 1. I. em.

megnyitotta.**Legujabb sportcipők, Sandalok már megérkeztek!**

Óriási választék!

Versenynélküli árak.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1., Telefon 335.

Legcélsezerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyisintén háztartási, vendéglői és nagy hűtők gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jég-szekrény gyárában

Arad, Szent Pál-utca 11. szám

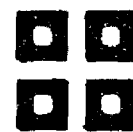
Mintaraktár

Deák Berenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett.)

Különlegesség szénasav és légnomásmű sörkímélő szekrényekben. 3411

Apolló Színház.Augusztus hó 8-án,
csütörtökön

Közkívánatra:

Dr. Gar el Hamaa legérdekesebb detektív sláger 3
felvonásban.**Hirneves Nordisk film
Company felvétele.**

9711

Két, három és négy szobás

modern lakások

és

üzlethelyiségek

a Batthyány- és Kossuth-utca sarkán

épülő új házban

november 1-re kiadók.

Értekezhetni **Gécs László** Batthyány-
utcai gyógyszerészében. 5036

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐKEngelhardt Chassalla SZANDALLOK
már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Hegységárban: 1901

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad—Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Illés-utca 133.

és Kosár utca sarkán egy szatósüzlet korcsmával, más vállalat miatt, kiadó, esetleg házzal együtt eladó. Tudakozódní ugyanott. 4992

Egy igen jóforgalmu

kenyérsütőde teljes berendezéssel, dagasztó géppel — beégtség miatt — azonnal kiadó. Hohágyi János. Ujszentanna. 4936

Azonnal eladó

Bettelheim K. utóda első aradi fehérnemű tisztító intézet. Cim a kiadóhivatalban. 5000

Egy 100 év óta fennálló

szálloda, Galsán, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4993

Jómenetelű

régi fűszerüzlet italméréssel, más vállalkozás miatt, azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4729

Egy 100.000

koronát forgalmazó fűszer- és vendéglőüzlet, (egyéb jogokkal felruházva) házzal együtt eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető Klein Miksa pálinka kereskedőnél, Boros Béni-tér 8. 5026

Vendőglő

betegség miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban 5027

Vidéki vegyeskereskedés

1000 kor. biztosíték ellenében elszámolásra átadó. Ajánlatok „X. Y. Z.” jellegre e lap kiadóhivatalába küldendők. 5024

Egy jóforgalmu

trafiküzlet megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 5031

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám **816**
2881

Szoigálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek

Farkas Streicher J. cégnél

Arad, Tököly-ter 1. sz. 5021

Jó egészségének

fontartására használjon mindenképp

Kárpáti-féle

epéhajtót,

mely a legkíméletesebb fájdalom-

nélküli gyomor tisztító házi szer.

Iso édes, hatása gyors és biztos.

1 tőveg utasítással 40 fillér.

12 tőveg franco K 480. Kapható

kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

Arad, Boros Beni-tér. 5075

Telefon 387. sz.

I. rendű 253-as számú szabadalmazott hornyolt és közönséges

Fedélcserep, Portlandcement,

Gipsz, Fedőlemezek,

Mádfonat és Rézsz

legolcsóbban kapható

4575

Braun N. A.

cégnél

Arad, Boros Beni-tér 7.

Izr. Fiuinternátus

Arad.

Modernül berendezett intézet.

Felvez

rendes és magántanulókat

Gondos, családi, vallásos nevelés és szigorú felügyelet. Zongora használat. 5003

Prospektust készséggel küld az igazgatóság. Telefon 903.

Románul beszélő ügyvédjelöltet,

esetleg gyakorlott

joghallgatót

vagy 5006

írnokot keres

Dr. Sebestyén József
borosjenői ügyvéd.

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. 6. közönség szives figyelmébe ajánlom saját készítményül kész

férfi-, női- és gyermek-cipő

raktáramat, hol állandóan dus választékokat tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipők-ből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre,

uri- és női cipész.

Magyar királyi államvasutak.

212074—912. szám.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráruraktáraiban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladni:

Budapest nyugoti pályaudvar állomáson	1912. aug. hó 18 és 27-én.
Pozsony	" " " " 21-én.
Budapest dunaparti teherpályaudv.	" " " " 22-én.
Győr	" " " " 21-én.
Szabadka	" " " " 23-án.
Ujvidék	" " " " 19-én.
Pápa	" " " " 22-én.
Kassa	" " " " 26-án.
Losoncz	" " " " 27-én.
Miskolcz	" " " " 19-én.
Eszék	" " " " 16-án.
Szeged	" " " " 23-án.
Temesvár Józsefváros	" " " " 14-én.
Debreczen	" " " " 21-én.
Szatmárnémeti	" " " " 22-én.
Kolozsvár	" " " " 23-án.
Nagyvárad	" " " " 22-én.
Arad	" " " " 22-én.
Békéscsaba	" " " " 23-án.
Pécs	" " " " 22-én.
Zágráb	" " " " 26-án.
Fiume	" " " " 22-én.
Szolnok	" " " " 19-én.
Sátoralja-Ujhely	" " " " 28-án.
Nagyszeben	" " " " 29-én.
Brassó	" " " " 30-án.

Budapest, 1912. évi július hóban.

Az igazgatóság.

CHARLES CIRKUSZI!

Csak 5 napig!

A világ legnagyobb vándorlátványossága.

Megnyitó előadás

Aradon a Béla-téren augusztus 8-án, csütörtökön este 8 órakor

Csak 5 napig!

CHARLES vendéglátócai kielégítenek minden ízlést. Műsora utólréhetetlen. Szórakoztatva tanít és feledhetetlen estéket szerez a legkényesebb ízlésű közönségnek is.

Csak 5 napig!

Charles cirkusza

a technika csodája!

70-nél több kocsi szolgál lakó-, iroda- és szállítócéllal. 3 Ganz-féle uti lokomotív. Mesés szép tündéres homlokzat. Elsőrendű vendéglő. Saját tűzoltóság, egészségügyi csapat, 2 zenekar stb.

Csak 5 napig!

A cirkusz megérkezése:

1912. augusztus hó 8-án reggel

Megnyitó előadás: 4981

1912. aug. 8-án este 8 órakor.

Csak 5 napig!

Az állatgyűjtemény és a próbák naponta d. e. 10 órától csekély belépődíj mellett megtekinthetők

Jegyek előre válthatók Bloch H. papirkereskedésében.

CHARLES CIRKUSZI!

Ezen rovatban minden más egy-
esre belkötésének ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 102-ut 22.
Kiadóhivatali telefon: 154. sz.
Szerkesztőség: 227. sz.

Az apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szöveg elír — avagy levélbéli hibákban. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor közzéteendő. A hirdetés megkötésénél (a jelzés leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, es esetben, választóhelyig osztandó. Az apróhirdetések díja a szöveg hossza szerint: az alábbiak szerint: Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kéziratban aláhúzással jelölendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatali kiválasztás díjának megfizetésével. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELENYEK FOL.

LEVELEZÉS.

„Este.“

Vártam ma választ, de nem kaptam. Mi az oka?

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perollint
Vojtek és Welsztól. III-711

INGATLAN.

Központi irodák: 497
forgalmi iroda Aulich Lajos-utca
2. Tyityán Testvérek, ahol a leg-
szolidabban lesz lebonyolítva házak,
földbirtokok, szőlőbirtokok eladása
és bevése. Ugyiszintén keresztül
pénzkölcsönöket házakra, földekre
és mindennemű ingatlanokra, a
legelőnyösebb feltételek mellett.

Többszörözésre

ajánlom 10% -ot jövedelmező, 15
évig adómentes Álmos-utcai (Máv.
fűtőház mellett) bérházaim megvé-
telét. Értekezhetni: Codilla építész
irodájában. József főherceg-ut 19.
szám alatt. 2741

Világosan,

egy szép fekvésű termő szőlő, hely-
ben a főtérhez egészen közel egy
ház eladó. Bővebbet a kiadóban. 2331

Török Gábor-ut. 5/a.

számú ház eladó. 4905

Vágóhid-utca 18.

és Mihály-utca 56. szám alatt jó
karban lévő szőlő eladó, amely
esetleg alkalmas lakóház telkekre
is, ugyiszintén eladó a Választó-
utca 33. sz. alatti földszintes és a
Kossuth-utca 40. szám alatti eme-
letes ház. 3999

Családi uriház

adómentes, nagy verandával, ké-
nyelmes berendezéssel, nemesfajú
nagy gyümölcsösrel, termő cse-
megeszőlővel és igen szép rózsás
kerttel 26000 ezer koronáért eladó.
Értekezhetni Demeter-utca 92. sz.
alatt, délután 4—7-ig. Közvetítő
megegyezés szerint díjaztatik. 5035

LAKÁST KERESNEK.

Négy szobás

modern utcai lakás kerestetik fürdő,
cselédszoba és zárt folyosóval, föld-
szint vagy I-ső emeleten nov. 1-re.
Szíves ajánlatok „Kis család“ jel-
igére e lap kiadóhivatalába ké-
retnek. 5028

KIADÓ LAKÁS.

Két szobás

utcai földszinti lakás mellékhelyi-
ségekkel azonnal kiadó Szent Pál-
utca 3. sz. 4963

November hó 1-re kiadó

S. Választó-utca 3. számú ház,
2 szobás lakással és nagy gyü-
mölcsösrel. Bővebbet Mikos Ke-
lemen-utca 9. alatti üzletben. 5005

Egy kényelmes

4 szobás utcai lakás november
1-re kiadó. Értekezhetni Brassay
Ödönnél. Rákóczi-utca 10. szám,
ajtó 11. 5011

Egy modern 5 szobás

magánház kiadó. Bővebb értesí-
tést Abbázia kávéházban. 5032

2 szobás utcai lakás

azonnal is vagy szeptember 1-től
kiadó Aranykéz-utca 20. szám.

3 szobás,

modern utcai lakás, ujonnan át-
festve, fürdőszobával, villany be-
vezetve, azonnal kiadó Deák Fe-
renc-utca 16. sz. alatt. 4975

Kiadó lakás.

Lahner György-utca 1/a. szám
alatti ház három szoba, konyha,
kamra, pince, szőlős és gyümöl-
csös-kerttel minden órában kiadó.
4991

A poloska

teljes kúrtása csupán Vojtek és
Welsz biztos szereivel érhető el.
III-711

ALKALMAZÁST NYER.

Vidéki fogasztási

adóbérlőség részére keresünk ma-
gyarul és románul tudó alkalmas
egyént mint ellenőr. Cim Haagen-
macher-sörraktár, Nádor-utca 4994

Egy feltétlen megköszönhető

házvezetőnőt keresek. Osztér Nán-
dor, Ujszentanna. 5033

Ügyes elárulónő

azonnal alkalmazást nyer Krausz
Pauin könyvkereskedésében. —
Szinház-épület 5028

Wesselényi-utca 51. sz.

egy gyermektelen házaspárt, mint
házmestert, a ki a vízvezetékhez
is ért, szeptember 1-re keresünk.
Bővebbet ugyanott. 5025

ALKALMAZÁST KERES.

Tiszteletes leány

mindenesnek ajánlkozik. Edels-
pacher-utca 20. 5010

Középkorú egyén,

kinek már 16 évig kenyérüzlete
volt, ily szakmában állást keres.
Cim a kiadóhivatalban. 5009

Középkorú egyén,

kinek 8 éves bizonyítványa van, 2
nyelven beszél, ír és olvas béres-
gazdai, erdőéri, vagy ehhez hasonló
állást keres. Sztán György, Seprés
272. 5012

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Zongorát

használtat, rövidet, készpénzfizetés
mellett venni. Ajánlatokat kérek
Stern varrógépraktárhoz küldeni,
Boros Béni-tér 8. sz. 5029

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótál-
lás mellett jutányos árban és ked-
vező feltételek mellett, azonnal
eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt
Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Nappal elegáns fotel

éjjel kényelmes ágy, a szab. Szop-
per-zsölye kapható, már 105 ko-
ronától kezdve, továbbá divánok,
ottománok I. és III. részű matra-
cok, összecusukható vaságyak, gyer-
mek-ágyak, levarott szalmazsákok
legelőcsőbb bevásárlási forrása
Reiner J. Gyula kártyos és diszi-
tőnél. Lázár Vilmos-utca 1—2. sz.
4363

Hulladék tűzifa

száraz, apró jutányos áron kapható
Dengl fatelepén, Kossuth-utca vé-
gén. 4835

Ve-rek

egy mérges házőrző kutyát. Állami
gyermekmenhely. 5006

Glafey Centenar

a legideálisabb éjjeli mécs, füst és
szagtalan, egyben melegen tart-
ható a gyermek részére a tej vagy
tea. Kapható Aradon, Éles Ármán,
Fejér Gyula, Török Andor és Társa,
Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr
Gusztáv cégeknél. Battonya: Gel-
ler Samu, Pecska: Lusztig Ernő 5014

Ócska faanyag

eladó. József főherceg ut 18. szám
alatt, a házmesternél. 4910

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és
Welsznél. III-711

Két cséplőgép-készlet

használt, kijavítva, jókarban, ol-
csón eladó Burza Testvéreknél
Arad, Boros Béni-tér. 4891

Vanillon

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen
pótol egy rud legfinomabb vani-
liát, alkalmazása azonban sokkal
egyszerűbb és sokkal kiadóbb.
Sütő-por Baking Powder, finom
tészták készítéséhez Németország-
ban, Angliában és Franciaország-
ban nem élesztőt, hanem Baking
Powdert használnak. Egy zacskó
ára 10 fillér. Földes Kelemen
gyógyszertára Arad. 1224

KÜLÖNFÉLE.

Az is oia időnyre

2—3 intelligens iskolás gyermeket
teljes ellátásra elfogad. Bővebbet
a kiadóhivatalban. 4985

Kiadó üzlethelyiség

szép, tágas portállal, továbbá egy
I-ső emeleti 3 szoba, elő- és fürdő-
szoba, összes mellékhelyiségekkel
november 1-re, Deák Ferenc-utca
39., kiadó. 5030

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és
Welsz kézfőnőmítője. III-711

Kész csiszolt,

hordható takaréktűzhelyek el-
adók. Lakatos tanulók fizetéssel
felvételnek Lenkey Ferencznel,
Közép utca 12. 4962

Középkorú tanuló

jó erkölcsű, művelt úri fiú, teljes
ellátást nyerhet Miskovits István
kir. sőtárnok családjánál Aradon,
Thököly-tér 5. szám alatt. 4976

Kiadó

november elsejére Dobó-utca 6.
szám alatt (a buzapiac mellett)
egy raktárnak vagy magtárnak al-
kalmas, vízmentesen épített pince.
Felvilágosítással szolgál ugyanott
a házmester. 4913

Legkellemebb

és legpompásabb zamatu üdítő
italt készítjük a Földes gyógyszer-
tár által hozott Citronellal. Néki-
lözhetetlen hűsítő, üdítő, szomjusá-
got csillapító szer, különösen
ajánlható ott, hol jó ivó víz ren-
delkezésre nem áll. A legrosszabb
ivó vizet is sterilizálja. Egy adag
6 fillér. 1224

Ha nem jól eszik

a hízója, adjon neki Vojtek és
Welsz hírneves állat tápporából.
III-711

PORTLANIT valódi zimonyi ASZBESZTPALA

a jelenkor legjobb tetőfedő anyaga Tartósságáért 50 évi jótállás.
Egyedélárusítás: Fülöp Lajos hajlitott fabutorgyár Arad, Hajó-utca I. Telefon 75.

Költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Aradi nyolc részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűtűmőrtőde.